

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ระหว่างแหล่งท่องเที่ยวที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดและแหล่งท่องเที่ยวที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ในด้านต่อไปนี้ โดยจะนำเสนอเนื้อหาตามลำดับ

1. เกล็ดลักษณะของโฮมสเตย์
2. สภาพพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ (กายภาพ วัฒนธรรม ที่ตั้ง การกระจายและการเข้าถึง)
3. การจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ (ความพร้อมในด้านที่พัก อาหารและโภชนาการ ความปลอดภัย การจัดการ กิจกรรมการท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อม)
4. กลุ่มนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ (เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้และความสนใจ)
5. ลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของแหล่งท่องเที่ยว
6. ข้อเสนอแนะเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนเพื่อส่งเสริมหรือการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกลักษณ์ของโฮมสเตย์

1. เกล็ดลักษณะของโฮมสเตย์ที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง

จากการตอบแบบสอบถามของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง ทำให้ทราบเอกลักษณ์ด้านต่างๆดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงเอกลักษณ์ของโฮมสเตย์กิ่งอำเภอเกาะช้าง

ชื่อโฮมสเตย์	เอกลักษณ์					
	ภูมิประเทศ	การตั้งถิ่นฐาน	วิถีชีวิตอาชีพหลัก	สังคม	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	กิจกรรมการท่องเที่ยว
1. ตึกแตนโฮมสเตย์	เกาะ	หมู่บ้านประมง	ประมงน้ำเค็ม	มีความเป็นมิตร	แปรรูปผลไม้การผลิตการประมง	เดินป่า, นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง, ชมหิ่งห้อย,

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อ โฮมสเตย์	เอกลักษณ์					
	ภูมิ ประเทศ	การตั้ง ถิ่นฐาน	วิถีชีวิต อาชีพหลัก	สังคม	ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	กิจกรรมการ ท่องเที่ยว
บ้านโรง ถ่าน						ทำสวน
2. บ้าน ป่าเต็ง โฮมสเตย์ 48/2 ม.2 บ้านสลัก เพชร	เกาะ	หมู่บ้าน ประมง	ประมง น้ำเค็ม, เลี้ยงปลา ในกระชัง	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิตการ ประมง	นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง, ทำสวน
3. ปียศักดิ์ น้ำเขียว 48/4 ม.2 บ้านสลัก เพชร	ชายทะเล	หมู่บ้าน ประมง	ประมง น้ำเค็ม	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิตการ ประมง	นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง
4. สมพร โฮมสเตย์ 7/1 ม.2 บ้านสลัก เพชร	ชายทะเล	หมู่บ้าน ประมง	ประมง น้ำเค็ม	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิตการ ประมง	นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง, ชมหิ่งห้อย
5. ไบเฟิร์น โฮมสเตย์ 43/1 ม.2	ชายทะเล	หมู่บ้าน ประมง	ประมง น้ำเค็ม	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิตการ ประมงและ การเกษตร	นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง
6. คริว แสงอรุณ	ชายทะเล เกาะ,	อนุสรณ์ สถาน	ประมง น้ำเค็ม,	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิต	นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อ โฮมสเตย์	เอกลักษณ์					
	ภูมิ ประเทศ	การตั้ง ถิ่นฐาน	วิถีชีวิต อาชีพหลัก	สังคม	ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	กิจกรรมการ ท่องเที่ยว
42/2 ม.2 บ้านโรง ถ่าน	น้ำตก	ชุมชนวี เกาะช้าง	รับจ้าง, ค้าขาย		การประมง	
7. อิน-อร โฮมสเตย์ บ้านโรง ถ่าน	ชายทะเล เกาะ, น้ำตก	หมู่บ้าน ประมง, อนุสรณ์ สถาน ชุมชนวี เกาะช้าง, สวน ผลไม้	ประมงน้ำ- เค็ม, รับจ้าง, ค้าขาย, เลี้ยงปลา ในกระชัง, ทำสวน	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิตการ ประมงและ การเกษตร	นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง
8. สมบัติ ของเป็ด 43/3 ม.2	ภูเขา, เกาะ, ถ้ำคลอง, น้ำตก	หมู่บ้าน ประมง	ประมง น้ำเค็ม	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิตการ ประมง	นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง, ชมหิ้งห้อย, ชมสวน, พายเรือ
9. ศราวุฒิ โฮมสเตย์ 49 ม.2	ชายทะเล	อนุสรณ์ สถาน ชุมชนวี เกาะช้าง	ประมง น้ำเค็ม	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิตการ ประมง	นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง
10. บ้าน คันทรี่ โซน 53 ม.2	น้ำตก, ถ้ำคลอง	หมู่บ้าน ประมง และสวน ผลไม้	ทำสวน	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิตการ ประมงและ ผลิตภัณฑ์ สมุนไพร	เดินป่า, นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อ โฮมสเตย์	เอกลักษณ์					
	ภูมิ ประเทศ	การตั้ง ถิ่นฐาน	วิถีชีวิต อาชีพหลัก	สังคม	ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	กิจกรรมการ ท่องเที่ยว
11. บ้าน คุณ ดวงดา 53/2 ม.2	ลำคลอง, น้ำตก	สวน ผลไม้	ทำสวน	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิตการ ประมง	เดินป่า, นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง
12. พรผล โฮมสเตย์ บ้านสลัก เพชร	ภูเขา, เกาะ, น้ำตก	หมู่บ้าน ประมง	ประมง น้ำเค็ม, ทำสวน	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิตการ ประมง	นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง, ชมหิ่งห้อย, ชมและทำสวน
13. ไค ม่อนฮิลล์ 53/3 ม.2 บ้านสลัก เพชร	ชายทะเล	หมู่บ้าน ประมง	ค้าขาย	มีความเป็น มิตร	ทำอาหาร	เดินป่า, ชมและทำสวน
14. บ้าน สวดยโส โฮมสเตย์ บ้าน บางเบ้า	ชายทะเล	หมู่บ้าน ประมง	ประมง น้ำเค็ม	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิตการ ประมง	เดินป่า, นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง
15. รุ่งทิวา โฮมสเตย์ บ้านบาง เบ้า	ชายทะเล	หมู่บ้าน ประมง	ประมง น้ำเค็ม	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิตการ ประมง	เดินป่า, นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง, ชมหิ่งห้อย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อ โฮมสเตย์	เอกลักษณ์					
	ภูมิ ประเทศ	การตั้ง ถิ่นฐาน	วิถีชีวิต อาชีพหลัก	สังคม	ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	กิจกรรมการ ท่องเที่ยว
16. งาช้าง โฮมสเตย์ บ้านสลัก เพชร	ชายทะเล และ ภูเขา	หมู่บ้าน ประมง	ประมง น้ำเค็ม	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิตการ ประมง	เดินป่า, นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง, ชมหิ่งห้อย
18. ดาวเรือง โฮมสเตย์ 53/2 ม.2	ชายทะเล ลำคลอง น้ำตก	สวน ผลไม้	ทำสวน	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิตการ ประมง	เดินป่า, นั่งเรือชมเกาะ, ดำน้ำดูปะการัง

จากตารางที่ 1 ถึงอำเภอเกาะช้างมีโฮมสเตย์ทั้งหมดรวม 18 แห่งและมีเอกลักษณ์ดังนี้

1. ภูมิประเทศ ภูมิประเทศมีความโดดเด่นในทะเลที่มีความสวยงาม ยังคงเป็นเกาะที่มีความสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์นานาชนิด มีน้ำตกที่สวยงามอีกหลายแห่งและเป็นภูเขาสูงชัน
2. วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของชุมชนเกาะช้างมี 2 แบบคือเอกลักษณ์ที่เป็นหมู่บ้านชาวประมงที่มีอยู่เดิม โดยคนในหมู่บ้านปรับปรุงบ้านพักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งบ้านส่วนใหญ่จะอยู่ติดกับทะเลหรือยื่นออกไปในทะเล และเอกลักษณ์ที่เป็นบ้านสวน โดยชาวบ้านจะทำสวนตามที่ราบบริเวณเชิงเขา
3. อาชีพ อาชีพหลักของชาวเกาะช้างคือการทำประมง และการทำสวนผลไม้ สวนยาง สวนมะพร้าว เป็นต้น
4. เอกลักษณ์ทางสังคม คือความเป็นมิตรของคนในชุมชนที่มีต่อนักท่องเที่ยว โดยให้การต้อนรับด้วยความมีน้ำใจไมตรีมีความเอื้ออาทรต่อนักท่องเที่ยว
5. ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวชุมชนเกาะช้างมีทั้งการแปรรูปผลผลิตทางการประมง เช่น กุ้งแห้ง หมึกแดดเดียว กะปิ เป็นต้น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเช่น ทุเรียนทอด ทุเรียนกวนและการแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรเช่น ลูกประคบ เป็นต้น

6. กิจกรรมการท่องเที่ยวมีหลากหลายกิจกรรมให้เลือกเช่น ชาวบ้านที่ทำโฮมสเตย์ในหมู่บ้านชาวประมงผนวกกิจกรรมการท่องเที่ยวเข้าไปเช่น การดำน้ำดูปะการังตามเกาะต่าง ๆ การตกปลา และการตกหมึกในเวลากลางคืน และชาวบ้านที่มีสวนผลไม้ด้วยก็ได้รวมกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มเข้าไปอีก เช่น การเดินเที่ยวชมสวนผลไม้หรือการร่วมทำสวนกับเจ้าของบ้าน และการเดินป่าเส้นทางชมธรรมชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นโฮมสเตย์ที่เน้นวิถีชีวิตของชุมชนที่นักท่องเที่ยวจะสัมผัสกับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้จากการเข้ามาพักอาศัยร่วมกับชาวชุมชน

2. เอกลักษณะของโฮมสเตย์ที่อำเภออัมพวา

จากการตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการโฮมสเตย์ที่อำเภออัมพวา ทำให้ทราบเอกลักษณ์ด้านต่างๆดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงเอกลักษณ์ของโฮมสเตย์อำเภออัมพวา

ชื่อโฮมสเตย์	เอกลักษณ์					
	ภูมิประเทศ	การตั้งถิ่นฐาน	วิถีชีวิตอาชีพหลัก	สังคม	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	กิจกรรมการท่องเที่ยว
1. โฮมสเตย์บ้านหัวหาด 34 ม.9 ต.เหมืองใหม่	ที่ราบลุ่ม, แม่ น้ำ ลำคลอง	บ้านริมคลอง, บ้านสวน, ตลาดน้ำ, วัด, อุทยาน ร.2 สวนผลไม้	ทำสวน, ค้าขาย	มีความเป็นมิตร	แปรรูปผลไม้ การเกษตร	ฝึกทำขนมไทย, นั่งเรือชมธรรมชาติและวิถีชีวิตสองฝั่งแม่น้ำ, ชมหิ่งห้อย, ชมสวน, ชมการทำน้ำตาลมะพร้าว
2. กลุ่มแม่บ้านตลาดน้ำท่าคา 72 ม.2 ต.ท่าคา	ที่ราบลุ่ม, ลำคลอง	บ้านสวน, ตลาดน้ำ, สวนมะพร้าว	ทำสวน, ทำน้ำตาล	มีความเป็นมิตร	แปรรูปผลไม้ การเกษตร	ชมชุมชน, นั่งเรือชมธรรมชาติและวิถีชีวิตสองฝั่งแม่น้ำ,

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชื่อ โฮมสเตย์	เอกลักษณ์					
	ภูมิ ประเทศ	การตั้ง ถิ่นฐาน	วิถีชีวิต อาชีพหลัก	สังคม	ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	กิจกรรมการ ท่องเที่ยว
						ชมหิ้งห้อย, ชม และทำสวนชม การทำน้ำตาล มะพร้าว
3. บ้าน สวนตาล 9/2 ม.2 ต.ท่าคา	ที่ราบ ลุ่ม,ลำ คลอง	บ้านสวน บ้านริม คลอง ตลาดน้ำ, วัด, สวน มะพร้าว	ทำสวน, ทำน้ำตาล	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิต การเกษตร และ ผลิตภัณฑ์ สมุนไพร	นั่งเรือชม ธรรมชาติและวิถี ชีวิตสองฝั่ง แม่น้ำ, ชม หิ้งห้อย, ชมสวน, ชมการทำน้ำตาล มะพร้าว
4. บ้าน คลอง ศาลา ม.2 51 ม.2 ต.ท่าคา	ลำ คลอง	บ้านริม คลอง, ตลาดน้ำ วิถีชีวิต ดั้งเดิม	ทำสวน	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิต การเกษตร	ชมชุมชน, นั่งเรือชม ธรรมชาติและวิถี ชีวิตสองฝั่ง แม่น้ำ, ชมหิ้งห้อย, ชมสวนผลไม้, ชมการทำน้ำตาล มะพร้าว
5. บ้าน ทรงไทย ปลาย โพรงทาง	ที่ราบ ลุ่ม, ลำ คลอง	บ้านริม คลอง, บ้านสวน, วัด,	ทำสวน	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลผลิต การเกษตร	นั่งเรือชม ธรรมชาติและวิถี ชีวิตสองฝั่ง แม่น้ำ,

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชื่อ โฮมสเตย์	เอกลักษณ์					
	ภูมิ ประเทศ	การตั้ง ถิ่นฐาน	วิถีชีวิต อาชีพหลัก	สังคม	ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	กิจกรรมการ ท่องเที่ยว
6 ม.7 บ้านโคก เกตุ ต. ปลาย โพงพาง		อุทยาน ร.2 สวนผลไม้				ชมหิ้งห้อย, ชมสวนผลไม้, ชมสถานที่ สำคัญในเขต อำเภออัมพวา
6. โฮมสเตย์ ตำบล ปลาย โพงพาง 235 ม.7 ต.ปลาย โพงพาง	ที่ราบ ลุ่ม, ลำ คลอง	บ้านริม คลอง, บ้านสวน, ตลาดน้ำ, วัด,	ทำน้ำตาล	มีความเป็น มิตร	แปรรูป ผลิต การเกษตร	นั่งเรือชม ธรรมชาติและ วิถีชีวิตสองฝั่ง แม่น้ำ, ชม หิ้งห้อย, ชมสวนผลไม้ และชมการทำ น้ำตาลมะพร้าว

จากตารางที่ 2 อำเภออัมพวามีโฮมสเตย์ทั้งหมดรวม 6 แห่งและมีเอกลักษณ์ดังนี้

1. ภูมิประเทศ ภูมิประเทศมีความโดดเด่นในด้านที่ราบลุ่มและมีลำคลองหลายสาย
2. วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นคือบ้านริมคลองซึ่งมีลักษณะของตัวบ้านเป็นบ้านยกพื้นสูง อยู่ติดริมคลองที่คดเคี้ยวไปและอยู่ท่ามกลางสวนผลไม้ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้พักอาศัยร่วมกับครอบครัวของผู้ให้บริการ ดำเนินกิจกรรมประจำวันตามวิถีชีวิตแบบชาวสวนและได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. อาชีพ อาชีพหลักของชาวอัมพวาคือการทำสวนผลไม้ เช่น ส้มโอ ลิ้นจี่ เป็นต้น การทำน้ำตาลมะพร้าวและการค้าขาย
4. เอกลักษณ์ทางสังคม คือความเป็นมิตรเพราะเจ้าบ้านและคนในชุมชนให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี

5. ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวชุมชนอำเภออัมพวา มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จำพวกการเคี่ยวตาล การจักสาน การทำขนมไทย เป็นต้น

6. กิจกรรมการท่องเที่ยว อำเภออัมพวา มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน เช่น อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย วัดที่มีเก่าแก่เช่น วัดบางกุ้ง วัดบางกะพ้อม และตลาดน้ำท่าคา ตลาดน้ำอัมพวา เป็นต้น และกิจกรรมการเที่ยวชมในชุมชน เช่น เที่ยวชมสวนผลไม้และชมการเคี่ยวน้ำตาลมะพร้าว อีกทั้งยังมีชื่อเสียงในด้านการนั่งเรือชมธรรมชาติและวิถีชีวิตสองฝั่งแม่น้ำ ชมหิ่งห้อยในเวลากลางคืน ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสความงดงามตามธรรมชาติอย่างแท้จริง

เอกลักษณ์ของโฮมสเตย์ทั้งสองแห่งมีทั้งความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างกัน ซึ่งสามารถทำเป็นตารางเปรียบเทียบกันได้ดังนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบเอกลักษณ์ของโฮมสเตย์ระหว่างกิ่งอำเภอเกาะช้างและอำเภออัมพวา

เอกลักษณ์	กิ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา
1. ด้านภูมิประเทศ	มีความโดดเด่นของทะเลที่มีความสวยงามและเป็นเกาะที่มีภูเขาสูงชัน เต็มไปด้วยพืชพันธุ์นานาชนิด มีน้ำตกที่สวยงามอีกหลายแห่ง	มีความโดดเด่นของพื้นที่ราบลุ่ม และมีลำคลองหลายสายไหลผ่าน
2. ด้านวัฒนธรรม	วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะถิ่นของโฮมสเตย์ในชุมชนเกาะช้าง มี 2 แบบคือเอกลักษณ์ที่เป็นหมู่บ้านชาวประมง ซึ่งบ้านส่วนใหญ่จะอยู่ติดทะเลหรือยื่นออกไปในทะเล และเอกลักษณ์ที่เป็นบ้านสวน ซึ่งพบตามที่ราบบริเวณเชิงเขา	วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะถิ่น คือบ้านสวน ตัวบ้านยกพื้นสูง อยู่ติดริมคลองและอยู่ท่ามกลางสวนผลไม้
3. ด้านอาชีพ	อาชีพที่เป็นเอกลักษณ์คือ การทำประมง และการทำสวนเช่น สวนผลไม้ สวนยาง สวนมะพร้าว เป็นต้น	อาชีพที่เป็นเอกลักษณ์คือการทำสวนผลไม้ เช่น ส้มโอ ลิ้นจี่ เป็นต้น การทำน้ำตาลมะพร้าวและการค้าขาย

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เอกลักษณ์	กิ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา
4. ด้านสังคม	ความเป็นมิตรและความโอบอ้อมอารี ของเจ้าบ้านและคนในชุมชนที่มีต่อนักท่องเที่ยว	ความเป็นมิตรและความโอบอ้อมอารี ของเจ้าบ้านและคนในชุมชนที่มีต่อนักท่องเที่ยว
5. ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	มีทั้งการแปรรูปผลผลิตทางการประมง เช่น การกึ่งแห้ง การทำกะปิ เป็นต้น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร	มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่นการเคี่ยวตาล การทำขนมไทย การจักสาน เป็นต้น
6. กิจกรรมการท่องเที่ยว	การดำน้ำดูปะการังตามเกาะต่างๆ การตกปลา และการตกหมึกในเวลาากลางคืน การเดินเที่ยวชมสวนผลไม้ หรือการร่วมทำสวนกับเจ้าของบ้าน และการเดินป่าเส้นทางชมธรรมชาติ	เที่ยวชมอุทยาน ร.2 เที่ยวชมวัดบางกุ่ม วัดบางกะพ้อม ตลาดน้ำท่าคา ตลาดน้ำอัมพวา การเที่ยวชมในชุมชน เช่น ชมสวนผลไม้และชมการเคี่ยวน้ำตาลมะพร้าว การล่องเรือชมธรรมชาติและวิถีชีวิตสองฝั่งแม่น้ำ ชมหิ่งห้อยในเวลากลางคืน

จากตารางที่ 3 กิ่งอำเภอเกาะช้างและอำเภออัมพวา เปรียบเทียบเอกลักษณ์ได้ดังนี้

1. ภูมิประเทศ ภูมิประเทศของทั้งสองแห่งมีความโดดเด่นแตกต่างกันคือกิ่งอำเภอเกาะช้างความโดดเด่นของทะเลและเป็นเกาะภูเขาสูงชัน มีธรรมชาติที่สมบูรณ์แต่อำเภออัมพวามีความโดดเด่นของพื้นที่ราบลุ่มและมีลำคลองหลายสายไหลผ่าน
2. เอกลักษณ์เฉพาะถิ่น กิ่งอำเภอเกาะช้างมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นเป็นหมู่บ้านชาวประมงและเอกลักษณ์บ้านสวน แต่ที่อำเภออัมพวามีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นคือ บ้านสวน บ้านเรือนไทย
3. อาชีพ อาชีพที่เป็นเอกลักษณ์ของกิ่งอำเภอเกาะช้างคือ การทำประมง และการทำสวน อาชีพที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภออัมพวาคือการทำสวนผลไม้
4. กิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวของทั้งสองแห่งแตกต่างกันไปตามความพร้อมของภูมิประเทศ

5. โสมสแดย์ทั้งสองแห่งมีความคล้ายกันเรื่องความโอบอ้อมอารี มิมิตรไมตรีต่อนักท่องเที่ยวและทั้งสองแห่งมีการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้วยการแปรรูปผลผลิตที่ทำได้ในท้องถิ่นอีกด้วย

จากสมมุติฐาน “พื้นฐานทางภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกันของทั้งสองแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เอกลักษณ์ของโสมสแดย์แตกต่างกัน” ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับสมมุติฐานในด้าน ภูมิประเทศที่แตกต่างกันของทั้งสองแห่งทำให้เอกลักษณ์เฉพาะถิ่นแตกต่างกันรวมถึงอาชีพและกิจกรรมการท่องเที่ยวของทั้งสองแห่งแตกต่างกันด้วย

สภาพพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ (กายภาพ วัฒนธรรม ที่ตั้ง การกระจายและการเข้าถึง)

1. สภาพพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ของกิ่งอำเภอเกาะช้าง

1.1 กายภาพด้านลักษณะภูมิประเทศของเกาะช้างเป็นเกาะที่มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับสองประเทศไทยรองจากเกาะภูเก็ต ส่วนที่เป็นพื้นดินส่วนใหญ่ของเกาะช้างมีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาเกือบตลอดทั้งเกาะ เช่น เขาล้าน เขาจอมปราสาท เขาคลองมะยม เขาสลักเพชรซึ่งมียอดเขาใหญ่เป็นยอดเขาที่สูงที่สุดมีความสูง 743 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง โครงสร้างทางธรณีส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นหินอัคนีในยุคไทรแอสซิกมีช่วงอายุ 195 - 230 ล้านปีมาแล้ว มีที่ราบตามชายฝั่งทะเลในบริเวณหมู่บ้านสลักเพชร หมู่บ้านสลักคอก หมู่บ้านคลองสน และอ่าวคลองพร้าว แม่น้ำลำธารในเกาะช้างเป็นคลองสายสั้น ๆ ต้นคลองเป็นห้วยน้ำจืดไหลมาจากน้ำตกซึ่งเป็นสภาพภูเขาหลังอ่าวต่าง ๆ ไหลแทรกไปตามบริเวณป่าชายเลนแล้วไหลลงสู่ทะเลรอบ ๆ คลองที่สำคัญได้แก่ คลองสน คลองมะยม คลองค้ำควา คลองบางเบ้า คลองพร้าว คลองนนทรี และมีน้ำตกที่สวยงามได้แก่ น้ำตกธารมะยม น้ำตกคลองพลู น้ำตกคลองนนทรี น้ำตกคีรีเพชร และน้ำตกคลองหนึ่ง นอกจากนี้ชายฝั่งตะวันออกของเกาะ จะมีหาด โกลนและหินเป็นหาดหน้าแคบ ส่วนหาดทางด้านตะวันตก จะเป็นหาดทรายและหิน

จากที่กล่าวมาแล้วนั้นจะเห็นได้ว่าเกาะช้างมีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลายทั้งภูเขาที่มี ป่าธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีน้ำตกหลายแห่ง มีทะเล หาดทรายและปะการังที่สวยงามเหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวพักผ่อนปรับเปลี่ยนอิริยาบถในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกท่องเที่ยวได้หลากหลาย

1.2 กายภาพด้านลักษณะภูมิอากาศของเกาะช้างมีสภาพอากาศไม่ร้อนจัดหรือหนาวจัดจนเกินไป เนื่องจากพื้นที่ของจังหวัดมีเกาะต่าง ๆ มากมาย ถึง 52 เกาะ จึงเป็นเสมือนกำแพงกันบังคลื่นลม ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้น มีฝนตกชุกเกือบตลอดปี แบ่งเป็นฤดูได้ดังนี้คือ

ฤดูหนาว มีเพียงระยะเวลาสั้น ๆ ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ อากาศไม่หนาวเย็นมากนักอุณหภูมิเฉลี่ย 20 องศาเซลเซียส

ฤดูร้อน อยู่ระหว่างเดือนมีนาคมและเดือนเมษายน อุณหภูมิเฉลี่ย 34 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน อยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม

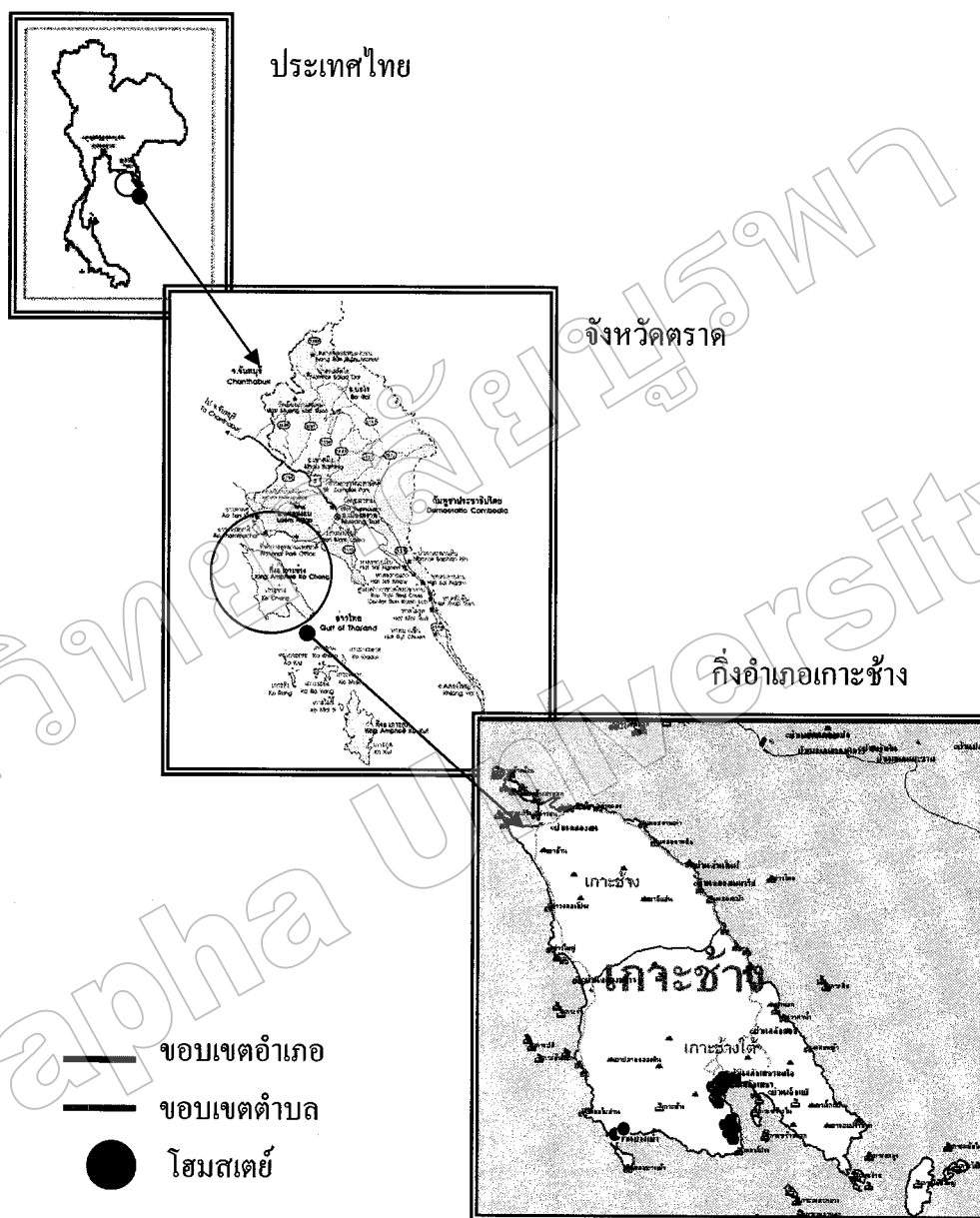
การที่หมู่เกาะช้างเป็นเกาะซึ่งมีทะเลล้อมรอบทำให้อุณหภูมิบริเวณเกาะช้างเหมาะแก่การพักผ่อน คือ ไม่ร้อนจัด หรือหนาวจนเกินไป สำหรับอิทธิพลจากมรสุมนั้น เกาะช้างได้รับอิทธิพลทั้งจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จากอิทธิพลดังกล่าวทำให้เกิดข้อจำกัดในการเดินทางด้วยเรือบริเวณเกาะช้างคือ ในช่วงฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ประมาณเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ชายฝั่งด้านตะวันตกซึ่งเป็นด้านรับลมจะเป็นคลื่นลมแรง การเดินทางด้วยเรือจึงไม่ค่อยสะดวก หลังเดือนตุลาคมถึงต้นเดือนพฤษภาคมเป็นช่วงที่มีคลื่นน้อยที่สุด ฉะนั้นการเดินทางไปเกาะช้าง หรือหมู่เกาะต่าง ๆ ค่อนข้างจะสะดวก อากาศดีมีความชุ่มชื้นเย็นสบาย และมีฝนตกค่อนข้างมาก แต่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวบนเกาะซึ่งสามารถท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี

1.3 วัฒนธรรมของชาวเกาะช้าง เป็นชุมชนพึ่งตนเองมีรายได้สูง รู้จักการออม มีทำเรือเป็นแหล่งกำเนิดความเจริญ เนื่องจากการค้าขายกับสำเภาจีนในสมัยก่อน ในปัจจุบันยังคงมีความเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมอยู่มาก มีการแสดงต่าง ๆ เช่นการรำสวด (เป็นการละเล่นที่ใช้ในงานพิธีศพ) ละครชาตรี เพลงสงฟาง (คล้ายเพลงเกี่ยวข้าว) เพลงขอทาน ไหล่น้ำ (เป็นประเพณีก่อพระทรายน้ำไหล มีในช่วงเทศกาลสงกรานต์) มีภาษาไทยที่มีสำเนียงเฉพาะชาวจังหวัดตราด มีอนุสรณ์สถานยุทธนาวีเกาะช้างเป็นสถานที่รำลึกถึงวีรกรรมความกล้าหาญกล้าของราชนาวีไทยในอดีตและมีหมู่บ้านประมงบางเบ้าเป็นชุมชนชาวประมงดั้งเดิม เป็นต้น

1.4 ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวเกาะช้างมีประเพณีอันดีงามตามแบบของชาวพุทธ มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย รักความสงบ ไม่หุนหันฟุ้งเพื่อ ใช้ชีวิตสัมพันธ์กับธรรมชาติ มีการกราบไหว้เครื่องมือทำมาหากิน เช่น ไหว้แม่ย่านางเรือก่อนออกทะเล เป็นต้น

1.5 วัฒนธรรมด้านการประกอบอาชีพของชาวเกาะช้างสามารถประกอบอาชีพได้ทั้งบนเกาะและในทะเล อาชีพบนเกาะก็ได้แก่การทำสวนต่าง ๆ เช่น สวนยางพารา สวนมะพร้าวและสวนผลไม้ อาชีพบนฝั่งทะเลก็ได้แก่การทำประมง การเลี้ยงปลาในกระชัง มีการแปรรูปผลผลิตที่จับมาได้เพื่อเพิ่มมูลค่าเช่น การทำกุ้งแห้ง การทำกะปิ เป็นต้น และการท่องเที่ยวโดยการคัดแปลงเรือประมงให้เป็นเรือนำนักท่องเที่ยวชมความสวยงามของเกาะช้าง

1.6 ที่ตั้งของโฮมสเตย์ของเกาะช้างอยู่ริมทะเลหรือยื่นออกไปในทะเล เนื่องจากเป็นบ้านของชาวบ้านแบ่งให้นักท่องเที่ยวเช่าพัก ซึ่งพัฒนามาจากการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เป็นที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสสัมผัสกับวิถีชีวิตชุมชนบนเกาะ

ภาพที่ 3 แสดงที่ตั้งและการกระจายตัวของโสมสเคย์ที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

1.7 ด้านการกระจายตัวของโสมสเคย์ที่เกาะช้าง มีทั้งเกาะกลุ่มและกระจายตัวตามแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ที่เป็นหมู่บ้านชาวประมง บ้านสวน และอยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญเช่น อนุสรณ์สถานยุทธนาวีเกาะช้างเป็นต้น โดยพบเกาะกลุ่มบริเวณตำบลเกาะช้างใต้แต่ก็มีการกระจายตัวไปตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้แก่ บ้านสลักเพชรมีโสมสเคย์ 11 หลัง บ้านโรงถ่าน

มีโฮมสเตย์ 5 หลังและบ้านบางเบาโฮมสเตย์ 2 หลัง ซึ่งถือเป็นจุดยุทธศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยว เพราะโฮมสเตย์ไม่ควรกระจายตัวอยู่ทั่วไป เพื่อนักท่องเที่ยวจะได้มีโอกาสสัมผัสวิถีชีวิตของชุมชนอย่างแท้จริง

1.8 การคมนาคมเข้าถึงโฮมสเตย์ เกาะช้างเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ เดินทางสะดวก มีรถโดยสารประจำทางวิ่งจากกรุงเทพฯสู่จังหวัดตราด การเดินทางใช้เส้นทางถนนสายบางนา-ตราด หมายเลข 3 ระยะทางประมาณ 365 กิโลเมตรและเดินทางจากจังหวัดตราดถนนสายตราด-แหลมงอบ ระยะทาง 16 กิโลเมตร จากนั้นเดินทางเรือระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตรถึงเกาะช้าง การเดินทางบนเกาะถ้าใช้รถส่วนตัวจะมีความสะดวกมาก เนื่องจากบนเกาะช้างมีถนนสายหลักเพียงหนึ่งสาย การหาที่หมายจึงไม่ยุ่งยาก แต่หากไม่มีรถส่วนตัวก็มีบริการรถให้เช่าขับทั้งรถยนต์ รถจักรยานยนต์และมีรถโดยสารสาธารณะบริการตามท่าเทียบเรือไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งได้รับความสะดวกพอสมควรเพราะรถโดยสารจะวิ่งตามระยะเวลา และต้องเดินเท้าเมื่อเข้าเขตหมู่บ้านชาวประมง

2. สภาพพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ของอำเภออัมพวา

2.1 ภายภาคพื้นลักษณะภูมิประเทศอำเภออัมพวา โดยทั่วไปพื้นที่ของจังหวัดสมุทรสงครามเป็นที่ราบลุ่มริมทะเลโดยตลอด สภาพของดินเป็นดินเหนียวปนทรายไม่มีภูเขาหรือเกาะ มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตรกรรม นอกจากนี้มีลำคลองน้อยใหญ่มากมายแยกจากแม่น้ำแม่กลอง 338 คลอง ลำประโดง 1,947 ลำประโดง กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ แม่น้ำสำคัญที่ไหลผ่านคือแม่น้ำแม่กลองผ่านบริเวณท้องที่อำเภอบางคนที และอำเภออัมพวา ไปออกทะเลอ่าวไทยที่บริเวณปากแม่น้ำแม่กลองในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จากสภาพภูมิประเทศเช่นนี้ทำให้เกิดความสะดวกในด้านการคมนาคมทางน้ำและการประกอบอาชีพด้านกสิกรรม

จากที่กล่าวมาแล้วนั้นจะเห็นว่าอำเภออัมพวามีลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่มอยู่ใกล้อ่าวไทย มีลุ่มน้ำที่สำคัญคือลุ่มน้ำแม่กลอง มีแม่น้ำลำคลองไหลผ่านและได้ชื่อว่าเป็นเมือง 3 น้ำ คือน้ำจืด น้ำกร่อยและน้ำเค็ม ดินมีความอุดมสมบูรณ์ดีจึงปลูกผลไม้ได้ผลผลิตดี ไร่นาดีและสร้างชื่อเสียงให้ท้องถิ่น เช่น ลิ้นจี่พันธุ์ค่อม ส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ มะพร้าว อีกทั้งยังทำให้ได้ผลผลิตที่ดีในการนำมาที่ใช้แปรรูปผลิตภัณฑ์เช่น การเคี่ยวตาล เป็นต้น เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวพักผ่อนปรับเปลี่ยนบรรยากาศ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับวิถีชีวิตชาวสวนอย่างแท้จริง

2.2 ภายภาคพื้นลักษณะภูมิอากาศ เนื่องจากจังหวัดสมุทรสงครามติดต่อกับอ่าวไทย จึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากอ่าวไทยทำให้เกิดฝนตกชุกในฤดูฝนและทำให้สภาพอากาศชุ่มชื้นตลอดทั้งปี ในฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนจัด ฤดูหนาวอากาศไม่หนาวจัด แบ่งเป็นฤดูได้ดังนี้ คือ

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน-ตุลาคม เนื่องจากได้รับทั้งมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จึงทำให้ฝนตกต่อเนื่องกันเป็นเวลานานและตกชุกในเดือนกันยายน-ตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล จึงทำให้อากาศไม่หนาวจัดมากนักและมีช่วงเวลาเพียงสั้น ๆ

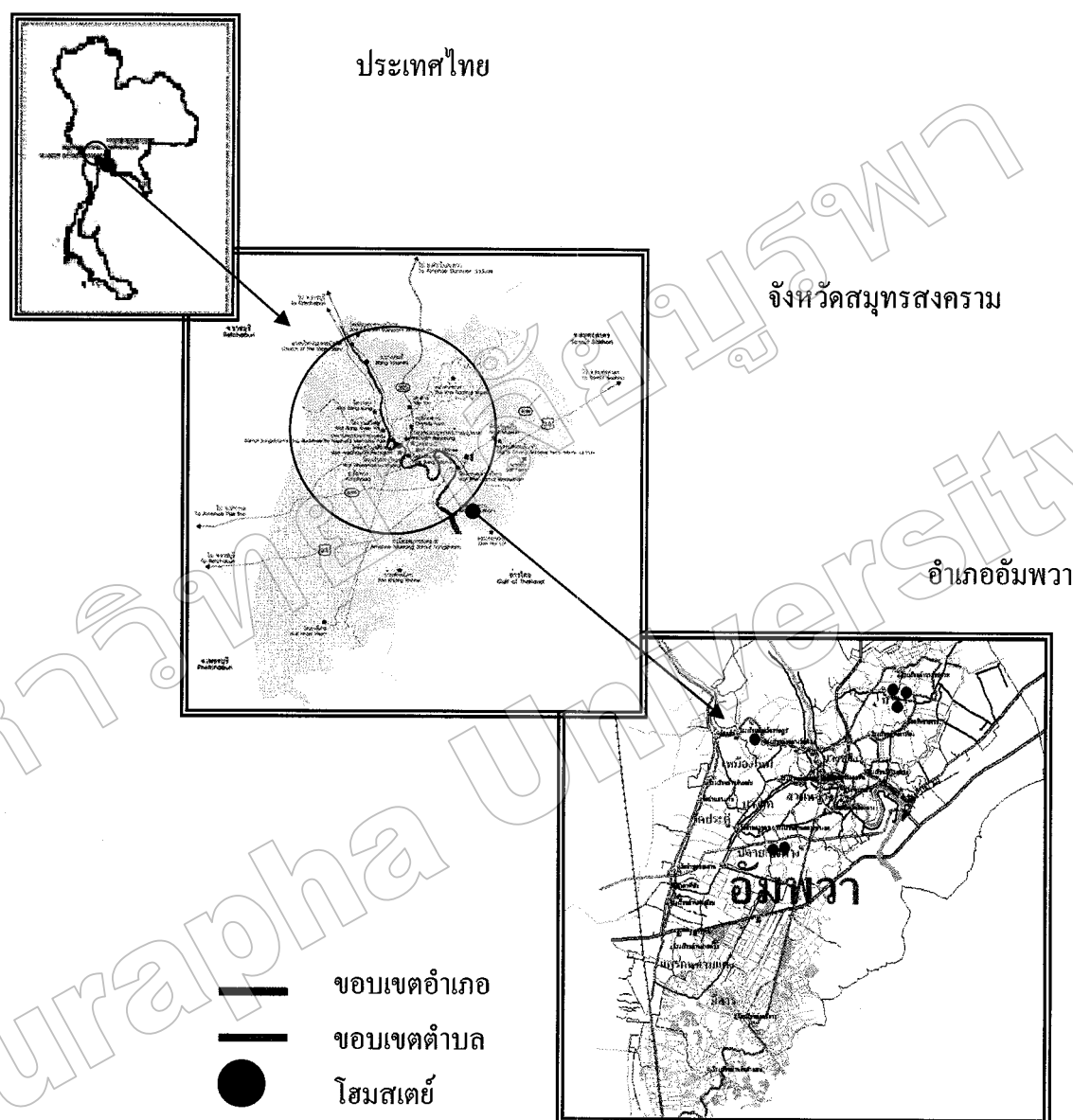
ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม-พฤษภาคม โดยที่อยู่ใกล้ทะเลจึงไม่ร้อนจัดมากนัก ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าจังหวัดสมุทรสงครามมีอากาศที่มีความชุ่มชื้นเย็นสบายไม่เหนียวตัวเหมาะแก่การท่องเที่ยว แม้จะมีฝนตกค่อนข้างมากแต่ไม่เป็นอุปสรรค อุณหภูมิเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลและเนื่องจากโสมสเคย์ส่วนใหญ่เป็นเรือนไทยจึงทำให้ในบ้านมีการระบายอากาศที่ดี

2.3 วัฒนธรรมของชาวอัมพวามีสังคมแบบเครือญาติอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ ความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของชาวชุมชนมีความน่าสนใจ มีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชมได้เช่น การอยู่บ้านเรือนไทยที่มีความเก่าแก่ การล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวบ้าน การค้าขายทางเรือที่ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดน้ำท่าคา และการรวมกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน กะลามะพร้าว การจักสาน การเขียนลายเบญจรงค์ มีชื่อเสียงในด้านการดนตรีคือการทำกะลาซอ มีนักดนตรีที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับเช่นสุนทราภรณ์ และมีสถาปัตยกรรมที่งดงามซึ่งหาชมได้จากสถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น อุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยและวัดวาอารามที่มีประวัติศาสตร์ ที่ยาวนานเช่นวัดบางกุ้ง วัดบางกะพ้อม เป็นต้น

2.4 ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวอัมพวา ส่วนใหญ่แล้วเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเช่นวันสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนา งานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยและมีเทศกาลเกี่ยวข้องกับผลผลิตทางการเกษตรเช่น งานลิ้นจี่และของดีสมุทรสงคราม งานวันส้มโอขาวใหญ่สมุทรสงคราม เป็นต้น

2.5 การประกอบอาชีพโดยส่วนมากของชาวชุมชนอัมพวาประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่เดิมที่ปลูกมากที่สุดคือสวนมะพร้าว ซึ่งมีการแปรรูปผลผลิตคือการทำน้ำตาลมะพร้าว แต่ปัจจุบันที่ปลูกมากที่สุดคือสวนส้มโอ สวนลิ้นจี่ มีการค้าขาย การรับจ้าง การเลี้ยงปลาในร่องสวน และมีการประกอบอาชีพประมง ผลผลิตที่มีชื่อเสียงโด่งดังคือ ปลาทุแม่กลอง เป็นต้น

2.6 ที่ตั้งของโสมสเคย์ในอำเภอมุขอัมพวาเป็นบ้านปลูกสร้างอยู่ในสวนดิริมคลองถนนตัดผ่านเข้าไปถึง มีธรรมชาติที่ค่อนข้างสมบูรณ์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวที่ต้องการความสงบเรียบง่าย ซึ่งนักท่องเที่ยวได้มีโอกาสได้สัมผัสกับวิถีชีวิตแบบชาวสวนอย่างแท้จริง

ภาพที่ 2 แสดงที่ตั้งและการกระจายตัวของโฮมสเตย์ที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

2.7 การกระจายตัวของโฮมสเตย์ที่อำเภออัมพวา มีทั้งเกาะกลุ่มและกระจายตัวตามแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ กล่าวคือในเขตอำเภออัมพวามีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง ดังนั้นในแต่ละตำบลจึงสร้างความโดดเด่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่นกลุ่มโฮมสเตย์ที่ตำบลเหมืองใหม่ กลุ่มโฮมสเตย์ที่ตำบลปลายโพรงพางและกลุ่มโฮมสเตย์ที่ตำบลท่าคา โดยอาศัยคนในชุมชนที่มีความพร้อมรวมกลุ่มทำโฮมสเตย์ ซึ่งได้รับการส่งเสริมเป็นอย่างดีจากหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานเช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ซึ่งส่งผลดีการท่องเที่ยว

2.8 การคมนาคมเข้าถึงโฮมสเตย์ที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามอยู่ห่างจาก กรุงเทพฯ ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ตามระยะทางหลวงแผ่นดินสายที่ 35 ชุมบุรี-ปากท่อ ประมาณ 65 กิโลเมตร การเดินทางเข้าสู่ตำบลท่าคาทำได้โดยเดินทางจากถนนสมุทรสงคราม-บางแพ แยกเข้า ถนนบางใหญ่-บางสะแก ฝั่งทางแยกไปอำเภอบางคนทีประมาณ 4 กิโลเมตรหรือเดินทางจากถนน เอกชัยสี่แยกลาดใหญ่มาตามถนนไทยวิถี-บางปิ่น ประมาณ 4 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าถนนบาง ใหญ่-บางสะแก การเดินทางเข้าสู่ตำบลเหมืองใหม่จากอำเภออัมพวาทำได้โดยเส้นทางรถยนต์ถนน สายแก้วเจริญ สายวัดสาธุชนาราม ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตรและการเดินทางเข้าสู่ตำบลปลาย โพงพางโดยสารรถยนต์ประจำทางออกจากจังหวัดสมุทรสงคราม สายแม่กลอง-ปากท่อเก่า ถึง กิโลเมตรที่ 9 วัดโคกเกตุ ลงจากรถและเดินทางเข้าสู่หมู่บ้านประมาณ 800 เมตร โดย รถจักรยานยนต์รับจ้างหน้าวัดโคกเกตุหรือเดินเท้าก็ได้ ซึ่งมีป้ายบอกทางเข้าวัดตลอดทางเข้า หมู่บ้าน การเดินทางสะดวกเพราะมีรถโดยสารประจำทางวิ่งจากกรุงเทพฯสู่จังหวัดสมุทรสงคราม การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเนื่องจากอำเภออัมพวามีขนาดเล็กแต่ก็มีความซับซ้อนของพื้นที่ เพราะสองข้างทางต่างก็เป็นสวนผลไม้ มีคลองมากมายและการตัดถนนก็มีความคดเคี้ยวตามแนว ของสวน ดังนั้นการใช้รถส่วนตัวในการเดินทางจึงควรศึกษาเส้นทางให้ดีหรือการใช้รถโดยสารก็ ได้รับความสะดวกเช่นกัน เพราะรถโดยสารจะวิ่งผ่านถนนสายหลักของตำบลซึ่งสามารถเดินทาง ต่อด้วยการเดินเท้าหรือนั่งรถจักรยานยนต์รับจ้างเข้าสู่ที่หมายได้

สภาพพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ของโฮมสเตย์ทั้งสองแห่งมีความแตกต่างกันดังตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบสภาพพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ทางด้านกายภาพ วัฒนธรรม ที่ตั้ง การกระจาย และการเข้าถึง ระหว่างกิ่งอำเภอเกาะช้างกับอำเภออัมพวา

สภาพพื้นฐานทาง ภูมิศาสตร์	กิ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา
1. ลักษณะ ภูมิประเทศ	เป็นภูเขาสูงชัน มีที่ราบตามชายฝั่ง ทะเล มีลำคลองสายสั้น ๆ ที่น้ำทะเล เข้าถึง ดันคลองเป็นห้วยน้ำจืดไหล มาจากน้ำตก ไหลแทรกไปตาม	เป็นที่ราบลุ่ม สภาพเป็นดินเหนียว ปนทราย มีลำคลองน้อยใหญ่ มากมาย แม่น้ำสำคัญคือ แม่น้ำแม่ กลองไหลผ่านบริเวณท้องที่

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สภาพพื้นฐานทาง ภูมิศาสตร์	กิ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา
2. ลักษณะ ภูมิอากาศ	บริเวณป่าชายเลนแล้วไหลลงสู่ ทะเล บริเวณชายฝั่งตะวันออกของ เกาะมีหาดโคลนและหินเป็นหาด หน้าแคบ ส่วนหาดทางด้าน ตะวันตก จะเป็นหาดทรายและหิน เกาะช้างได้รับอิทธิพลทั้งจากลม มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งประมาณ เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ชายฝั่งด้าน ตะวันตกซึ่งเป็นด้านรับลมจะมีคลื่น ลมแรง หลังเดือนตุลาคมถึงต้น เดือนพฤษภาคมเป็นช่วงที่มีคลื่น น้อยที่สุด อากาศมีความชุ่มชื้น มี ฝนตกค่อนข้างมาก	อำเภอบางคนทีและอำเภออัมพวา ไปออกทะเลแล้วไทยที่บริเวณปาก แม่น้ำแม่กลองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงครามติดต่อกับอ่าว ไทยจึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ตะวันตกเฉียงใต้จากอ่าวไทย ทำให้ ในฤดูฝนมีฝนตกชุก ในฤดูร้อน อากาศไม่ร้อนจัด ฤดูหนาวอากาศ ไม่หนาวจัด อุณหภูมิเปลี่ยนแปลง ตามฤดูกาลและสภาพอากาศชุ่มชื้น ตลอดทั้งปี
3. วัฒนธรรม	ชาวเกาะช้างเป็นคนอริยาศรัยดี เป็น ชุมชนพึ่งตนเอง รู้จักการออม มี ทำเรือเป็นแหล่งกำเนิดความเจริญ ปัจจุบันยังคงมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม อยู่มาก มีการแสดงละเล่น การแสดงต่าง ๆ มีภาษาตราด มี อนุสรณ์สถาน ที่รำลึกถึงวีรกรรม ความหาญกล้าของราชนาวไทยใน อดีตและมีชุมชนชาวประมงดั้งเดิม	ชาวอัมพวามีสังคมแบบเครือญาติ มี ความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของชาว ชุมชนแบบชาวสวน มีการค้าขาย ทางเรือ และมีการรวมกลุ่มแปรรูป ผลิตภัณฑ์ทำหัตถกรรมพื้นบ้าน มีชื่อเสียงในด้านการดนตรี มีวัดวา อารามที่มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน และมีสถาปัตยกรรมที่งดงามซึ่งหา ชมได้จากสถานที่สำคัญต่าง ๆ
4. ขนบธรรมเนียม ประเพณี	ชาวเกาะช้างมีประเพณีอันดีงามตาม แบบของชาวพุทธ มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย รักความสงบ ไม่หรูหราฟุ้งเฟ้อ	ชาวอัมพวามีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ขนบธรรมเนียมประเพณีส่วนใหญ่ เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา มีงาน

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สภาพพื้นฐานทาง ภูมิศาสตร์	กิ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา
	ใช้ชีวิตสัมพันธ์กับธรรมชาติให้ ความเคารพเครื่องมือทำมาหากิน เช่น ใหว่แม่ย่านางเรือก่อนออก ทะเล เป็นต้น	เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ พุทธเลิศหล้านภาลัยและมี เทศกาลเกี่ยวข้องกับผลผลิตทางการ เกษตรเช่น งานลิ้นจี่และของดี สมุทรสงคราม เป็นต้น
5. การประกอบ อาชีพ	ชาวเกาะช้างสามารถประกอบอาชีพ ได้ทั้งบนเกาะได้แก่การทำสวน ต่าง ๆ เช่น สวนยางพารา สวน มะพร้าวและสวนผลไม้ และบนพื้น ทะเลได้แก่อาชีพการทำประมง การ เลี้ยงปลาในกระชัง มีการแปรรูป ผลผลิตที่จับมาได้เพื่อเพิ่มมูลค่าเช่น การทำกุ้งแห้ง การทำกะปิ และการ ท่องเที่ยวโดยการคัดแปลง เรือประมงให้เป็นเรือนำ นักท่องเที่ยวชมความสวยงามของ เกาะช้าง	ชาวชุมชนอัมพวาประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ แต่เดิมที่ ปลูกมากที่สุดคือสวนมะพร้าว ซึ่งมี การแปรรูปผลผลิตคือการทำน้ำตาล มะพร้าว แต่ปัจจุบันที่ปลูกมากที่สุด คือสวนส้มโอ สวนลิ้นจี่ มีการ ค้าขาย การรับจ้าง การเลี้ยงปลาใน ร่องสวน และมีการประกอบอาชีพ ประมง ผลผลิตที่มีชื่อเสียงโด่งดัง คือ ปลาทุเม่กลอง เป็นต้น
6. ทำเลที่ตั้ง	โฮมสเตย์ของเกาะช้างอยู่ริมทะเล หรือยื่นออกไปในทะเล	โฮมสเตย์ของอำเภออัมพวาเป็นบ้าน ที่อยู่ในสวนและส่วนมากอยู่ติด คลองคิตรีมคลอง
7. การกระจายตัว ของโฮมสเตย์	มีทั้งเกาะกลุ่มและกระจายตัวตาม แหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ โดย พบเกาะกลุ่มบริเวณตำบลเกาะช้าง ได้แต่ก็มีการกระจายตัวไปตาม แหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์	มีทั้งเกาะกลุ่มและกระจายตัวตาม แหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ โดย กระจายตัวไปในแต่ละตำบลของ อำเภออัมพวา

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สภาพพื้นฐานทาง ภูมิศาสตร์	กึ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา
8. การคมนาคม	กึ่งอำเภอเกาะช้างอยู่ไม่ไกลจาก กรุงเทพฯ เดินทางสะดวก มีรถ โดยสารประจำทางวิ่งจากกรุงเทพฯ สู่จังหวัดตราด ระยะทางประมาณ 365 กม.และเดินทางจากจังหวัด ตราดถึงแหลมงอบ จากนั้นเดินทาง ต่อด้วยเรือถึงเกาะช้าง การเดินทาง บนเกาะหากใช้รถส่วนตัวจะสะดวก มาก แต่หากไม่มีรถส่วนตัว ก็มี บริการรถให้เช่าขับทั้งรถยนต์ รถจักรยานยนต์และมีรถโดยสาร สาธารณะบริการและต้องเดินเท้า เมื่อเข้าเขตหมู่บ้านชาวประมง	การเดินทางสู่อำเภออัมพวา เดินทาง สะดวกเพราะมีรถโดยสารประจำ ทางวิ่งจากกรุงเทพฯ สู่จังหวัด สมุทรสงคราม ระยะทางประมาณ 65 กม. การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หากใช้รถส่วนตัวควรศึกษาเส้นทาง ให้ดีหรือการใช้รถโดยสารก็ได้ ความสะดวกเช่นกัน เพราะรถ โดยสารจะวิ่งผ่านถนนสายหลักของ ตำบลซึ่งสามารถเดินทางต่อด้วยการ เดินเท้าหรือนั่งรถจักรยานยนต์ รับจ้างเข้าสู่ที่หมายได้

จากตารางที่ 4 โสมสเคย์ทั้งสองแห่งมีความคล้าย 5 ด้านคือ ลักษณะภูมิอากาศ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การกระจายและการคมนาคมดังนี้ ทั้งสองแห่งมีความคล้ายคลึงกันในลักษณะภูมิอากาศเพราะต่างก็ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ สภาพอากาศมีความชุ่มชื้น อุณหภูมิเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล มีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกันในการใช้ชีวิตวิถีแบบเรียบง่าย อาศัยหลักการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ มีขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามตามแบบวิถีชีวิตชาวพุทธ ให้ความสำคัญกับเครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ อีกทั้งให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ได้อีกด้วย โสมสเคย์สองแห่งมีการกระจายตัวทั้งแบบเกาะกลุ่มและกระจายตัวตามแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์และการคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทั้งสองแห่งมีความสะดวก

โสมสเคย์ทั้งสองแห่งมีความแตกต่างชัดเจนกัน 3 ด้านคือ ลักษณะภูมิประเทศ อาชีพหลัก และที่ตั้งดังนี้ กึ่งอำเภอเกาะช้างมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะมีชายทะเล มีภูเขาสูงชัน ชาวชุมชนมีอาชีพหลักคือการทำประมงน้ำเค็มและปลูกผลไม้ในที่ราบที่มีอยู่เพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับขนาดของเกาะ โสมสเคย์มีทำเลที่ตั้งอยู่ริมทะเลหรือจะขึ้นลงไปในทะเล แต่อำเภออัมพวามีลักษณะภูมิ

ประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีลำคลองหลายสาย ชาวชุมชนมีอาชีพหลักคือการทำสวนผลไม้และมีพื้นที่ส่วนหนึ่งที่สามารถทำอาชีพประมงได้และโฮมสเตย์มีทำเลที่ตั้งอยู่ท่ามกลางสวนผลไม้และมีคลองไหลผ่าน

การจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ (ความพร้อมในด้านที่พัก อาหารและโภชนาการ ความปลอดภัย การจัดการ กิจกรรมการท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อม)

1. กิ่งอำเภอเกาะช้าง

1.1 ความคิดเห็นจากผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการแสดงความคิดเห็นโดยการเขียนบรรยายตอบแบบสอบถามดังนี้

1.1.1 การจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวและจำนวนวันเข้าพักขึ้นอยู่กับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยกิจกรรมภาคกลางวัน ได้แก่ การนั่งเรือชมเกาะและดำน้ำดูปะการังตามหมู่เกาะต่างๆ การพายเรือคายัค การเดินป่าชมธรรมชาติ เทียน้ำตก กิจกรรมภาคกลางคืน ได้แก่ การชมหิ่งห้อย หรือมีการละเล่น เช่น ร้องเพลง เต้นรำ โดยนักท่องเที่ยวจะได้รับความสะดวกสบายและได้รับการต้อนรับอย่างเป็นกันเอง ได้รับประทานอาหารทะเลสด ๆ ราคาค่าใช้จ่ายระหว่าง 1000-1200 บาท ต่อ 1 คนต่อการท่องเที่ยว 2 วัน 1 คืน

1.1.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยการช่วยสนับสนุนและวางแผนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและรูปแบบของโฮมสเตย์ ให้ความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวที่มาพัก บริการด้วยความจริงใจซึ่งจะสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวทุกคนที่มาพัก รวมทั้งเป็นผู้นำเที่ยวเอง แนะนำเกาะที่สวยงามและสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจให้แก่นักท่องเที่ยว

1.1.3 การมีส่วนร่วมในการปกป้อง อนุรักษ์ ป่าไม้ โดยการให้ความร่วมมือกับหมู่คณะช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด ไม่ทิ้งขยะมูลฝอยลงในทะเลและแหล่งน้ำหรือชายหาด ดูแลผิวน้ำให้สะอาด ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลไม่ทำลาย เก็บปะการังหรือสิ่งต่าง ๆ ในทะเลกลับไป เพื่อให้ทะเลของเกาะช้างมีความสมบูรณ์สวยงามเหมือนเดิม

1.1.4 สนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในโฮมสเตย์เพราะการที่ชุมชนจัดทำบ้านพักให้เป็นโฮมสเตย์ทำให้คนในท้องถิ่นมีรายได้เสริมเข้ามาในครอบครัวอีกทางหนึ่ง ดังนั้นจึงให้คำแนะนำแก่ผู้ที่สนใจจะทำโฮมสเตย์หรือให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่อยากจะศึกษาวิถีชีวิตทำให้โฮมสเตย์ของเกาะช้างได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งนักท่องเที่ยวรู้สึกประทับใจในการบริการและทำให้สนใจมาเที่ยวกันเพิ่มมากขึ้น

1.1.5 ปัญหาหรืออุปสรรคของผู้ประกอบการในการดำเนินการคือ ในช่วงแรกของการดำเนินการได้รับการต่อต้านจากประชาชนส่วนหนึ่งโดยให้ความคิดเห็นว่าการทำโฮมสเตย์เป็น

การทำลายสิ่งแวดล้อม การเดินทางท่องเที่ยวไม่ค่อยสะดวก ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษเพราะเส้นทางเข้าออกของนักท่องเที่ยวเป็นทางแคบ จึงต้องการให้ปรับปรุงและพัฒนาถนนให้ดียิ่งขึ้นเพื่อความสะดวกในการเดินทาง ยังมีการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวโฮมสเตย์น้อยและรูปแบบการบริการที่เป็นมาตรฐานของโฮมสเตย์ยังไม่เหมือนกัน

1.2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว การจัดการความพร้อมในด้านที่พัก อาหารและโภชนาการ ความปลอดภัย การจัดการ กิจกรรมการท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของ โฮมสเตย์ที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง ประเมินจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ดังนี้

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกิ่งอำเภอเกาะช้างต่อการจัดการ (n=90)

การจัดการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ (คิดเป็นร้อยละ)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความพร้อมด้านที่พัก	30.00	45.56	22.22	0	2.22
2. ความพร้อมด้านอาหารและโภชนาการ	18.89	33.33	44.44	3.34	0
3. ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	23.33	40.00	33.33	3.34	0
4. ความเคร่งครัดในการรักษาระเบียบและข้อปฏิบัติของนักท่องเที่ยว	17.78	44.44	35.56	2.22	0
5. การต้อนรับและบริการ	33.33	38.90	27.77	0	0
6. การจองที่พัก	23.33	46.67	28.89	1.11	0
7. ความสะดวกสบาย	32.11	35.56	30.00	3.33	0
8. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	24.44	45.56	30.00	0	0
9. ด้านสภาพแวดล้อม (บรรยากาศบริเวณที่พัก)	27.78	42.22	28.89	0	1.11
10. ด้านมูลค่าเพิ่ม (สินค้าพื้นเมือง, ของที่ระลึก)	14.44	33.33	44.44	6.68	1.11
11. ด้านการส่งเสริมการตลาด (การโฆษณา ประชาสัมพันธ์)	16.67	32.22	46.67	4.44	0

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การจัดการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ (คิดเป็นร้อยละ)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. การทำให้เกิดความเข้าใจในเอกลักษณ์	16.67	22.22	52.22	8.89	0
13. ความคุ้มค่าในการท่องเที่ยว	34.45	31.11	32.22	2.22	0
14. ป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	24.44	32.22	38.90	4.44	0
15. ป้ายประชาสัมพันธ์การเดินทางท่องเที่ยว	23.33	40.00	31.11	5.56	0
16. ป้ายบอกทาง	18.89	35.56	41.11	2.22	2.22
17. ความประทับใจโดยรวม	40.00	28.89	31.11	0	0

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าระดับความพึงพอใจสูงสุดของนักท่องเที่ยว 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านความประทับใจร้อยละ 40.00 พึงพอใจด้านความคุ้มค่าในการท่องเที่ยวร้อยละ 34.45 และพึงพอใจด้านการต้อนรับและการบริการร้อยละ 33.33

ระดับความพึงพอใจมากของนักท่องเที่ยว 3 อันดับแรกคือ ด้านการจองที่พักร้อยละ 46.67 ด้านความพร้อมของที่พักและด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวร้อยละ 45.56

ระดับความพึงพอใจปานกลางของนักท่องเที่ยว 3 อันดับแรกคือ การทำให้เกิดความเข้าใจในเอกลักษณ์ร้อยละ 52.22 ด้านการส่งเสริมการตลาด (การโฆษณา ประชาสัมพันธ์) ร้อยละ 46.67 และด้านความพร้อมด้านอาหารและโภชนาการและด้านมูลค่าเพิ่ม (สินค้าพื้นเมือง, ของที่ระลึก) คือ ร้อยละ 44.44

ระดับความพึงพอใจน้อยของนักท่องเที่ยว 3 อันดับแรกคือด้านการทำให้เกิดความเข้าใจในเอกลักษณ์ร้อยละ 8.89 ด้านมูลค่าเพิ่ม (สินค้าพื้นเมือง, ของที่ระลึก) ร้อยละ 6.68 และด้านป้ายประชาสัมพันธ์การเดินทางท่องเที่ยวร้อยละ 5.56

ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดของนักท่องเที่ยว 3 อันดับแรกคือด้านความพร้อมของที่พักและด้านป้ายบอกทางระดับเดียวกันคือ ร้อยละ 2.22 ด้านสภาพแวดล้อม (บรรยากาศบริเวณที่พัก) และด้านมูลค่าเพิ่ม (สินค้าพื้นเมือง, ของที่ระลึก) คือ ร้อยละ 1.11

1.3 การมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับชุมชน นักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็นโดยการเขียนบรรยายตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1.3.1 ได้รับประสบการณ์จากการอยู่ร่วมกัน ทำให้เกิดมิตรภาพระหว่างนักท่องเที่ยว

1.3.2 ได้ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ กับคนในชุมชน

1.3.3 การซื้อของฝากจากเกาะช้างซึ่งเป็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้แก่ท้องถิ่น

1.3.4 ช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและรักษาความสะอาดโดยไม่ทิ้งขยะลงพื้นหาดทรายและช่วยเก็บขยะชายหาดไม่เก็บเปลือกหอยหรือปะการังคิดมือนกลับมา

1.4 ความมุ่งหวังของนักท่องเที่ยวในการมาเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ซึ่งนักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็นโดยการเขียนบรรยายตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1.4.1 ได้รับความประทับใจจากการเปลี่ยนบรรยากาศความเป็นอยู่ที่คุ้นเคย

1.4.2 ได้รับการบริการที่ดี

1.4.3 ได้รับประสบการณ์ไปปรับปรุงใช้ในท้องถิ่นของตนเอง

1.4.4 ได้ชมความสวยงามของธรรมชาติและได้กลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

1.5 ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในการท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็นโดยการเขียนบรรยายตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1.5.1 ปัญหาด้านการคมนาคมเช่น เส้นทางเดินทางบางเส้นทางไม่ค่อยสะดวกทำให้ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

1.5.2 ปัญหาความสะอาดเช่น สถานที่ประกอบอาหาร ห้องน้ำและห้องนอน ควรถูกสุขลักษณะ

1.5.3 อุปสรรคด้านสุขภาพในการท่องเที่ยว เช่น การเมาเรือ

1.5.4 ปัญหาด้านการบริการ เช่น สถานที่รับประทานอาหารกับที่พักอยู่คนละแห่ง

1.6 หน่วยงานหรือธุรกิจบริการที่ให้การสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวมีหลายหน่วยงาน ได้แก่ กิ่งอำเภอเกาะช้าง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคกลางเขต 5 องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ องค์การบริหารพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง (คลองสน) สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานจังหวัดและสมาคมผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งได้แสดงความคิดเห็นโดยการเขียนบรรยายตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ในบทบาทการสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์โดยการเตรียมความพร้อมให้ประชาชนด้วยการให้ความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำโฮมสเตย์ เน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

จัดอบรม จัดหาวิทยากรมาบรรยาย และพาไปดูงานการจัดโฮมสเตย์ในที่ต่าง ๆ ส่งพัฒนากรลงพื้นที่เพื่อส่งเสริมผลิตภัณฑ์โอท็อป เช่นการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะปิ เคย กะลา เป็นต้น ดูแลควบคุมราคาค่าใช้จ่ายให้มีความเหมาะสม เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างรัฐกับชุมชน สนับสนุนการปลูกจิตสำนึกให้กับชุมชนทั้งในเรื่องการอนุรักษ์พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ อำนวยความสะดวกโดยให้การประสานงานส่งเสริมการท่องเที่ยว และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกาะช้างให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ซึ่งชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรม คือ เมื่อหน่วยงานต่าง ๆ มีการจัดฝึกอบรมชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเข้ารับการฝึกอบรม เนื่องจากทราบว่า เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ทั้งในเรื่องของการทำให้ชาวบ้านมีความรู้สามารถในการบริการนักท่องเที่ยว การถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องการรักษาธรรมชาติให้คงอยู่และความปลอดภัยจากโรคภัยธรรมชาติ เช่น ไข้มาลาเรีย เป็นต้น จนถึงเรื่องของการท่องเที่ยวที่ได้รับการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยวและมีกลุ่มต่าง ๆ ในการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น กลุ่มโฮมสเตย์ กลุ่มแม่บ้านในการจัดทำสินค้าโอท็อป และกลุ่มเรือคายัคเรือโบราณ ในการเข้าชมป่าโกงกาง รวมถึงรายได้จากการคมนาคมขนส่งการขายอาหาร ขายของที่ระลึก ขายพันธุ์พืชทางการเกษตร

2. อำเภออัมพวา

2.1 การจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของผู้ประกอบการที่อำเภออัมพวา

ผู้ประกอบการแสดงความคิดเห็นโดยการเขียนบรรยายตอบแบบสอบถาม ดังนี้

2.1.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว

ใกล้เคียงและกิจกรรมต่าง ๆ ที่น่าสนใจให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบเช่น การเที่ยวชมสถาปัตยกรรมของสถานที่สำคัญและวัดต่าง ๆ ที่อยู่มากมายในเขตอำเภออัมพวาหรือกิจกรรมที่มีอยู่ตามบ้านที่จัดโฮมสเตย์เช่น การจัดอาหารให้ใส่บาตรในยามเช้า งานจักสาน การทำสวน การพายเรือเล่น การตกกุ้งแม่น้ำ การเรียนรู้การทำขนมไทย และการล่องเรือชมหิ่งห้อยในเวลาค่ำคืน รวมถึงการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวตามความสนใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งโดยมากจำนวนวันเข้าพักของนักท่องเที่ยวที่อำเภออัมพวา คือ 2 วัน 1 คืน โดยมีค่าที่พักและอาหาร 2 มื้อ ราคาระหว่าง 300-500 บาทต่อคน หากรวมกิจกรรมการล่องเรือด้วยแล้วจะมีราคาเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 200-350 บาท

2.1.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยการช่วยสนับสนุนและวางแผนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและรูปแบบของโฮมสเตย์ โดยจัดการประชุมกลุ่มของผู้ประกอบการโฮมสเตย์เดือนละครั้ง แสดงความคิดเห็นและพูดคุยถึงปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ มีการหารายได้ส่วนหนึ่งที่เกิดจากการรับนักท่องเที่ยวเข้ากองทุนกลุ่มเพื่อนำไปใช้ในการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติ เช่นการอนุรักษ์ต้นลำพูไว้ให้หิ้งห้อยอยู่อาศัย เพื่อคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว

2.1.3 การมีส่วนร่วมในการปกป้อง อนุรักษ์ พื้นที่ โดยการรักษาสภาพแวดล้อม ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดของแม่น้ำลำคลอง ไม่ทิ้งขยะลงน้ำ มีการบำบัดน้ำเสียจากบ้านก่อนปล่อยลงคลอง เพื่อเป็นการอนุรักษ์แม่น้ำลำคลองให้คงอยู่สืบไป อีกทั้งไม่ใช้เรือเครื่องแต่ใช้เรือพายแทน เพื่อไม่ให้เกิดมลพิษทางเสียงและแนะนำข้อควรปฏิบัติแก่นักท่องเที่ยว เพื่อไม่ให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติโดยไม่ได้ตั้งใจ

2.1.4 สนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนใน โฮมสเตย์ โดยให้กลุ่มคนในท้องถิ่นที่รวมตัวกันทำกลุ่มเรือพายเข้ามารับนักท่องเที่ยวจากบ้านที่พัก นำนักท่องเที่ยวไปล่องเรือชมหิ้งห้อยและธรรมชาติสองข้างทาง โดยแบ่งรายได้ให้ตามแต่ตกลงซึ่งเป็นการเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชน สำหรับผลผลิตที่มีจำหน่ายใน โฮมสเตย์นั้น ถ้าบ้านที่จัดโฮมสเตย์มีส่วนผลไม่อยู่แล้วจะไม่รับผลผลิตที่มีเหมือนกันจากชุมชนมาจำหน่าย หากที่สวนยังไม่มีผลผลิตออกมาก็ให้โอกาสเจ้าของสวนผลไม้อื่นนำผลผลิตมาฝากขายได้ แต่ถ้าเป็นของที่ระลึกอื่น ๆ ก็ยินดีรับฝากจำหน่ายเช่นกัน

2.1.5 ปัญหาหรืออุปสรรคของผู้ประกอบในการดำเนินการคือ กลุ่มผู้จัดโฮมสเตย์จะจัดบ้านให้นักท่องเที่ยวเข้าพักเรียงตามลำดับการจองของนักท่องเที่ยว แต่นักท่องเที่ยวระบุโฮมสเตย์ที่ต้องการเข้าพักได้ เมื่อนักท่องเที่ยวมีความประสงค์จะเข้าพักที่โฮมสเตย์แห่งเดียวกันในเวลาเดียวกัน ผู้ประกอบการไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทั้งหมด จึงมีความจำเป็นต้องส่งนักท่องเที่ยวไปที่โฮมสเตย์หลังอื่น อาจทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกไม่ประทับใจ ซึ่งในบางครั้งทำให้ผู้ประกอบการไม่เข้าใจกันในเรื่องผลประโยชน์เพราะผู้ประกอบการที่มีนักท่องเที่ยวเข้าพักจำนวนน้อยครั้งได้รับผลประโยชน์น้อย ทำให้ไม่พอใจการจัดลำดับโฮมสเตย์รับรองนักท่องเที่ยว

2.2 การจัดการความพร้อมในด้านที่พัก อาหารและโภชนาการ ความปลอดภัย การจัดการ กิจกรรมการท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของโฮมสเตย์ที่อำเภออัมพวา ประเมินจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอำเภออัมพวาต่อการจัดการ (n=96)

การจัดการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ (คิดเป็นร้อยละ)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความพร้อมด้านที่พัก	9.37	75.00	15.63	0	0

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การจัดการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ (คิดเป็นร้อยละ)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. ความพร้อมด้านอาหารและ โภชนาการ	9.37	60.42	30.21	0	0
3. ด้านความปลอดภัยของ นักท่องเที่ยว	11.46	53.13	33.33	2.08	0
4. ความเคร่งครัดในการรักษา ระเบียบและข้อปฏิบัติของ นักท่องเที่ยว	6.25	39.58	35.42	18.75	0
5. การต้อนรับและบริการ	20.83	60.42	16.67	2.08	0
6. การจองที่พัก	9.37	52.09	29.17	9.37	0
7. ความสะดวกสบาย	15.63	56.25	22.92	5.20	0
8. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	29.17	41.67	27.08	2.08	0
9. ด้านสภาพแวดล้อม (บรรยากาศ บริเวณที่พัก)	48.96	39.58	11.46	0	0
10. ด้านมูลค่าเพิ่ม (สินค้า พื้นเมือง, ของที่ระลึก)	10.42	27.08	34.37	23.96	4.17
11. ด้านการส่งเสริมการตลาด (การโฆษณา ประชาสัมพันธ์)	15.63	27.08	25.00	32.29	0
12. การทำให้เกิดความเข้าใจใน เอกลักษณ์	14.58	40.63	31.25	11.46	2.08
13. ความคุ้มค่าในการท่องเที่ยว	35.42	44.78	15.63	4.17	0
14. ป้ายประชาสัมพันธ์แหล่ง ท่องเที่ยว	11.46	20.83	34.37	29.17	4.17
15. ป้ายประชาสัมพันธ์การ เดินทางท่องเที่ยว	9.37	31.25	22.92	32.29	4.17
16. ป้ายบอกทาง	9.37	22.92	37.50	28.13	2.08
17. ความประทับใจโดยรวม	25.00	56.25	18.75	0	0

จากตารางที่ 6 ระดับความพึงพอใจมากที่สุดของนักท่องเที่ยวสูงสุด 3 อันดับแรกได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม (บรรยากาศบริเวณที่พัก) ร้อยละ 48.96 ความคุ้มค่าในการท่องเที่ยวร้อยละ 35.42 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวร้อยละ 29.17

ระดับความพึงพอใจมากของนักท่องเที่ยว 3 อันดับแรกได้แก่ด้านความพร้อมของที่พักร้อยละ 75.00 ความพร้อมด้านอาหารและโภชนาการ ด้านการต้อนรับและบริการระดับเดียวกันคือ ร้อยละ 60.42

ระดับความพึงพอใจปานกลางของนักท่องเที่ยว 3 อันดับแรกได้แก่ ด้านป้ายบอกทางร้อยละ 37.50 ด้านความเคร่งครัดในการรักษาระเบียบและข้อปฏิบัติของนักท่องเที่ยวร้อยละ 35.42 ด้านมูลค่าเพิ่ม (สินค้าพื้นเมือง, ของที่ระลึก)และป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวคือ 34.37

ระดับความพึงพอใจน้อยของนักท่องเที่ยวอันดับแรกมี 2 ด้านคือด้านมูลค่าเพิ่ม (สินค้าพื้นเมือง, ของที่ระลึก) และด้านป้ายประชาสัมพันธ์การเดินทางท่องเที่ยวคือร้อยละ 32.29 ป้ายประชาสัมพันธ์การเดินทางท่องเที่ยวร้อยละ 29.17 และป้ายบอกทางร้อยละ 28.13 เรียงตามลำดับ

ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดของนักท่องเที่ยว 3 อันดับแรกได้แก่ด้านมูลค่าเพิ่ม (สินค้าพื้นเมือง, ของที่ระลึก) ป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและป้ายประชาสัมพันธ์การเดินทางท่องเที่ยวคือร้อยละ 4.17 การทำให้เกิดความเข้าใจในเอกลักษณ์และป้ายบอกทางร้อยละ 2.08

2.3 การมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวกับชุมชน นักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็นโดยการเขียนบรรยายตอบแบบสอบถาม ดังนี้

2.3.1 ได้รับประสบการณ์จากการอยู่ร่วมกับชาวชุมชน

2.3.2 ได้ทำความเข้าใจกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.3.3 ได้ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ กับคนในชุมชน

2.3.4 การหาแหล่งในการซื้อผลไม้คุณภาพดี ราคาถูก ซึ่งเป็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้แก่ท้องถิ่นอีกด้วย

2.4 ความมุ่งหวังของนักท่องเที่ยวในการมาเที่ยวแบบ โฮมสเตย์ ซึ่งนักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็นโดยการเขียนบรรยายตอบแบบสอบถาม ดังนี้

2.4.1 ได้รับความประทับใจในวิถีชีวิตแบบบ้านสวน

2.4.2 ได้พักผ่อนใกล้ชิดธรรมชาติในบรรยากาศที่มีความสงบ ร่มรื่น

2.4.3 ได้รับความรู้ทางประวัติศาสตร์เพิ่มเติม

2.4.4 ได้รับความสนุกสนานจากกิจกรรมต่าง ๆ

2.4.5 ได้รับความปลอดภัยในการท่องเที่ยว

2.5 ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในการท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็น โดยการเขียนบรรยายตอบแบบสอบถาม ดังนี้

2.5.1 ปัญหาด้านการคมนาคมเช่น ป้ายบอกทางและป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวมีจำนวนน้อย ป้ายประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไม่ชัดเจน ปริมาณน้ำน้อยจึงล่องเรือไปได้ไม่ไกล

2.5.2 ปัญหาความสะอาดและการจัดระเบียบของแหล่งท่องเที่ยว

2.5.3 อุปสรรคด้านสุขภาพในการท่องเที่ยว เช่น การเมาเรือ การเดินตามร่องสวน ลำบาก

2.5.4 การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวยังมีน้อยและควรจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจเพิ่มขึ้นเพราะไม่ค่อยพบเห็นกิจกรรมของชุมชน

2.6 หน่วยงานหรือธุรกิจบริการที่ให้การสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวมีหลายหน่วยงาน ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคกลางเขต 2 สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ อำเภออัมพวา องค์การบริหารส่วนตำบลปลายโพรงพาง องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา และองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองใหม่ ซึ่งได้แสดงความคิดเห็นโดยการเขียนบรรยายตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ในบทบาทการสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์โดยการช่วยประชาสัมพันธ์ด้านการตลาดเช่น การนำสื่อมวลชนไปทัศนศึกษาเพื่อนำลงโฆษณาในนิตยสารและหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ลงรายละเอียดในเวปไซด์ทั้งของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานใหญ่และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวช่วงที่มีงานเทศกาลงานประเพณีของท้องถิ่น มีการทำแผ่นพับโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเช่น การทำเส้นทางปั่นจักรยานเที่ยวชมธรรมชาติ จัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวประจำจังหวัดสมุทรสงคราม อีกทั้งให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการแก่ผู้ประกอบการและการสนับสนุนงบประมาณ เช่นการปรับปรุงภูมิทัศน์ รวมถึงการประสานงานและให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจมาท่องเที่ยว อำนวยความสะดวกให้และมีการจัดระบบภายในสังคมให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย เช่นการดูแลรักษาความปลอดภัยและการจัดการจราจร ส่งเสริมการจัดอบรมมัคคุเทศก์เด็กให้มีความรู้ สามารถอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวได้ ซึ่งชุมชนได้ให้ความร่วมมือในการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม มีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายในการพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่น ทั้งการจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์และช่วยประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

การเปรียบเทียบการจัดการท่องเที่ยวของโฮมสเตย์ที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด และอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ความพร้อมด้านที่พัก อาหารและ
โภชนาการ ความปลอดภัย การจัดการ กิจกรรมการท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อม
ระหว่างกิ่งอำเภอเกาะช้างกับอำเภออัมพวา

การจัดการ	กิ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา
1. การจัดการ ท่องเที่ยวของ ผู้ประกอบการ	การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวและ จำนวนวันเข้าพักขึ้นอยู่กับความ ต้องการของนักท่องเที่ยวโดยมี กิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งภาค กลางวัน และกิจกรรมภาคกลางคืน	การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวโดย การแนะนำหรือการจัดโปรแกรม ท่องเที่ยวตามความสนใจของ นักท่องเที่ยว จำนวนวันเข้าพักที่ นิยมคือ 2 วัน 1 คืน
2. การมีส่วนร่วม ในการบริหาร จัดการของ ผู้ประกอบการ	1. ร่วมสนับสนุนและวางแผน เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและรูปแบบ ของโฮมสเตย์ 2. ร่วมกันกับหมู่คณะ ดูแลรักษา ความสะอาดของสภาพแวดล้อม และช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล 3. สนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วม ของชุมชนในโฮมสเตย์ โดยให้ คำแนะนำแก่ผู้ที่สนใจ ทำให้ โฮมสเตย์ได้รับการพัฒนา 4. ปัญหาหรืออุปสรรคของผู้ ประกอบในการดำเนินการคือ การ เดินทางเข้าแหล่งไม่ค่อยสะดวก การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวยัง น้อยและการบริการมีมาตรฐานไม่ เหมือนกัน	1. ช่วยสนับสนุนและวางแผน เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและรูปแบบ ของโฮมสเตย์ เพื่อคงไว้ซึ่ง เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว 2. ร่วมกันรักษาสภาพแวดล้อมและ ดูแลรักษาความสะอาดของแม่น้ำ ลำคลอง ลดการก่อมลพิษ 3. สนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วม ของชุมชนในโฮมสเตย์ โดยให้ ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการ ท่องเที่ยว 4. ปัญหาหรืออุปสรรคของผู้ ประกอบในการดำเนินการคือ ใน บางครั้งมีความไม่เข้าใจกันในเรื่อง ผลประโยชน์
3. ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด พึง พอใจสูงสุด 3 ลำดับแรกคือความ ประทับใจโดยรวม ลำดับถัดมาคือ	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด พึง พอใจสูงสุด 3 ลำดับแรกคือด้าน สภาพแวดล้อม

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การจัดการ	กิ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา
	ความคุ้มค่าในการท่องเที่ยวและการต้อนรับและการบริการเป็นลำดับสุดท้าย	(บรรยากาศบริเวณที่พัก) ลำดับถัดมาคือความคุ้มค่าในการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นลำดับสุดท้าย
4. การมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวกับชุมชน	1. การซื้อของฝากจากท้องถิ่น 2. ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ได้รับประสบการณ์จากการอยู่ร่วมกัน 3. ช่วยกันดูแลรักษาสภาพแวดล้อม	1. การซื้อของฝากจากท้องถิ่น 2. ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ได้รับประสบการณ์และได้ทำความเข้าใจกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. ความมุ่งหวังของนักท่องเที่ยว	1. ได้รับความประทับใจ 2. ได้รับการบริการที่ดี 3. ได้รับประสบการณ์แปลกใหม่ 4. ได้ชมความสวยงามของธรรมชาติ 5. ได้กลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง	1. ได้รับความประทับใจ 2. ได้พักผ่อนในบรรยากาศที่มีความสงบ ร่มรื่น 3. ได้รับความรู้ 4. ได้รับความสนุกสนาน 5. ได้รับความปลอดภัย
6. ปัญหาหรืออุปสรรคที่นักท่องเที่ยวพบในการท่องเที่ยว	1. ปัญหาด้านการคมนาคม 2. ปัญหาความสะอาด 3. อุปสรรคด้านสุขภาพ 4. ปัญหาด้านการบริการ	1. ปัญหาด้านการคมนาคม 2. ปัญหาความสะอาดและการจัดระเบียบของแหล่งท่องเที่ยว 3. อุปสรรคด้านสุขภาพ 4. การประชาสัมพันธ์มีน้อย 5. ไม่ค่อยพบกิจกรรมของชุมชน
7. การจัดการของหน่วยงานหรือธุรกิจบริการ	1. เตรียมความพร้อมให้ประชาชน โดยการให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำโฮมสเตย์ 2. สนับสนุนการปลูกจิตสำนึกให้กับชุมชนในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรม พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ 3. ส่งพัฒนากรลงพื้นที่เพื่อส่งเสริม	1. จัดโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยว ช่วยประชาสัมพันธ์และส่งเสริมด้านการตลาด 2. ให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการแก่ผู้ประกอบการและการสนับสนุนด้านงบประมาณ 3. ช่วยประสานงานและจัดระบบ

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การจัดการ	กึ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา
	และดูแลการแปรรูปผลิตภัณฑ์	ภายในสังคมให้ดำเนินไปด้วยความ
	4. เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างรัฐ	เรียบร้อย
	กับชุมชน อำนวยความสะดวกให้	4. อำนวยความสะดวกและให้
	การประสานงานและ	ข้อมูลการท่องเที่ยวแก่ผู้ที่สนใจ
	ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	
	5. ดูแลควบคุมราคาค่าใช้จ่ายให้มี	
	ความเหมาะสม	

จากตารางที่ 7 การบริหารจัดการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ทั้งสองแห่ง มีความคล้ายกันในการจัดการ โดยมีการแนะนำและจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว สนับสนุนในการเข้ามามีส่วนร่วมของชาวชุมชนและให้ความร่วมมือโดยการช่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม

นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ที่กึ่งอำเภอเกาะช้างมีความประทับใจโดยรวมสูงสุด ในขณะที่ นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ที่อำเภออัมพวามีความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อม (บรรยากาศบริเวณที่พัก) สูงที่สุด แต่นักท่องเที่ยวทั้งสองแห่งมีความพึงพอใจลำดับรองลงมาคือความคุ้มค่าในการท่องเที่ยว เหมือนกัน

นักท่องเที่ยวทั้งสองแห่งมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและหวังที่จะได้รับความประทับใจ ประสบการณ์ใหม่ ๆ และมีความปลอดภัยในการท่องเที่ยว

ในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งสองแห่งพบอุปสรรคในการท่องเที่ยวที่คล้ายกัน ในด้านการคมนาคม ความสะอาดของที่พัก อุปสรรคด้านสุขภาพ และพบอุปสรรคที่แตกต่างกันซึ่ง นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ที่กึ่งอำเภอเกาะช้างพบปัญหาด้านการบริการ ในขณะที่นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ที่อำเภออัมพวาเห็นว่ายังมีการประชาสัมพันธ์มีน้อยและไม่ค่อยพบกิจกรรมของชุมชน

หน่วยงานของรัฐและธุรกิจบริการของทั้งสองพื้นที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว แบบโฮมสเตย์คล้ายกัน โดยเตรียมความพร้อมให้ประชาชน สนับสนุนการปลูกจิตสำนึกให้กับ ชุมชน ให้การสนับสนุนบุคลากร เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างรัฐกับชุมชน ดูแลควบคุมราคาค่าใช้จ่ายให้มีความเหมาะสมอำนวยความสะดวก ช่วยประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

กลุ่มนักท่องเที่ยวโสมสเคย์ (เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้และความสนใจ)

1. กลุ่มนักท่องเที่ยวของโสมสเคย์กึ่งอำเภอเกาะช้าง

1.1 จากการตอบแบบสอบถาม ทำให้ทราบข้อมูลทั่วไปและความสนใจของกลุ่มนักท่องเที่ยวแบบโสมสเคย์ที่กึ่งอำเภอเกาะช้าง ดังตารางที่ 8 ถึงตารางที่ 11 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวกึ่งอำเภอเกาะช้าง ระหว่างเดือนพฤษภาคม-เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2549

ประเภท	n=90	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	48	53.33
หญิง	42	46.67
2. อายุ		
ช่วงอายุ 21-30 ปี	25	27.78
ช่วงอายุ 31-40 ปี	27	30.00
ช่วงอายุ 41-50 ปี	29	32.22
ช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป	9	10.00
3. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	51	56.67
ปริญญาตรี	37	41.11
ปริญญาโท	2	2.22
4. อาชีพ		
ข้าราชการ	49	54.44
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	6.67
พนักงานเอกชน	6	6.67
ธุรกิจส่วนตัว	8	8.89
นักศึกษา	3	3.33
รับจ้าง	18	20.00
5. รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	16	17.78

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเภท	n=90	ร้อยละ
5,001-10,000 บาท	49	54.44
10,001-15,000 บาท	13	14.44
15,001-20,000 บาท	4	4.44
มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	8	8.90
6. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เคยท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์		
เคย	32	35.56
ไม่เคย	58	64.44
7. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เคยพักที่โฮมสเตย์ซ้ำแห่งเดิม		
เคย	12	13.33
ไม่เคย	78	86.67
8. การเดินทางมาท่องเที่ยว		
รถส่วนบุคคล	10	11.11
รถนำเที่ยว	73	81.11
รถโดยสารสาธารณะ	7	7.78
9. ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว		
เดินทางคนเดียว	3	3.33
เดินทางกับครอบครัว	8	8.89
เดินทางกับเพื่อนร่วมงาน	79	87.78
10. ความชัดเจนของเส้นทางในการเดินทางเข้าและออกจากแหล่งท่องเที่ยว		
ชัดเจนมาก เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย	71	78.89
ชัดเจนน้อย เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ยาก	19	21.11

จากตารางที่ 8 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เพศชายคิดเป็นร้อยละ 53.33 ซึ่งมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 46.67 และช่วงอายุที่มาเที่ยวมากที่สุดคือช่วงอายุ 41-50 ปีคิดเป็นร้อยละ 32.22 รองลงมาคือช่วงอายุ 31-40 ปีคิดเป็นร้อยละ 30.00 และช่วงอายุ 21-30 ปีคิดเป็นร้อยละ 27.78 ตามลำดับ ส่วนช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 10.00

ระดับการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือต่ำกว่าระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 56.67 รองลงมาคือระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 41.11 และระดับปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 2.22 ตามลำดับ

อาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ข้าราชการคิดเป็นร้อยละ 54.44 อาชีพรับจ้างคิดเป็นร้อยละ 20.00 ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 8.89 พนักงานรัฐวิสาหกิจและพนักงานเอกชนมีจำนวนเท่ากันคือร้อยละ 6.67 และนักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 3.33 เป็นลำดับสุดท้าย

รายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากที่สุดคือ รายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.44 รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 17.78 รายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 14.44 รายได้มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 8.90 และรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 4.44 เรียงตามลำดับ

นักท่องเที่ยวเคยท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ คิดเป็นร้อยละ 35.56 ไม่เคยท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ คิดเป็นร้อยละ 64.44 และมีนักท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 13.33 ที่เคยกลับมาพักซ้ำที่โฮมสเตย์แห่งเดิม

นักท่องเที่ยวส่วนมากเดินทางมาท่องเที่ยวโดยรถยนต์คิดเป็นร้อยละ 81.11 รถส่วนบุคคลคิดเป็นร้อยละ 11.11 และรถโดยสารสาธารณะคิดเป็นร้อยละ 7.78 ตามลำดับ

การเดินทางของนักท่องเที่ยวส่วนมากเดินทางกับเพื่อนร่วมงานคิดเป็นร้อยละ 87.78 เดินทางกับครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 8.89 และเดินทางคนเดียวคิดเป็นร้อยละ 3.33 เรียงตามลำดับ

ความชัดเจนของเส้นทางในการเดินทางเข้าและออกจากแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวส่วนมากให้ความเห็นว่ามีความชัดเจนมาก เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายคิดเป็นร้อยละ 78.89 และชัดเจนน้อย เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ยากคิดเป็นร้อยละ 21.11

1.2 ข้อมูลชุดความสนใจของกลุ่มนักท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่กึ่งอำเภอกะซัง นักท่องเที่ยวสามารถเลือกแสดงความสนใจได้มากกว่า 1 ข้อ ได้ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงความสนใจที่ทำให้เลือกมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวกึ่งอำเภอกะซัง

ประเภท	n=288	ร้อยละ	อันดับ
1. เดินทางสะดวก	47	16.32	2
2. การส่งเสริมการตลาด	8	2.78	9
3. ค่าใช้จ่ายสมเหตุผล	43	14.93	3
4. ภูมิประเทศสวยงาม	62	21.53	1

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ประเภท	n=288	ร้อยละ	อันดับ
5. ความเจ็บสบ	40	13.89	4
6. กิจกรรมระหว่างที่พักในโฮมสเตย์	14	4.86	8
7. ความปลอดภัย	28	9.72	6
8. บริการประทับใจ	29	10.07	5
9. วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น	17	5.9	7

จากตารางที่ 9 ความสนใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเลือกมาเที่ยวโฮมสเตย์เรียงตามลำดับสูงที่สุด คือ ภูมิประเทศสวยงามร้อยละ 21.53 เดินทางสะดวกร้อยละ 16.32 และค่าใช้จ่ายสมเหตุผลร้อยละ 14.93

ความสนใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเลือกมาเที่ยวโฮมสเตย์น้อยที่สุดคือ การส่งเสริมการตลาดร้อยละ 2.78

ตารางที่ 10 แสดงเอกลักษณ์ที่นักท่องเที่ยวถึงอำเภอเกาะช้างสนใจอยากเรียนรู้

ประเภท	n=79	ร้อยละ	อันดับ
1. อาชีพหลัก	20	25.32	2
2. ศิลปวัฒนธรรม	6	7.59	4
3. ขนบธรรมเนียมประเพณี	11	13.92	3
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	41	51.90	1
5. เพื่อการพักผ่อน	1	1.27	5

จากตารางที่ 10 เอกลักษณ์ที่นักท่องเที่ยวสนใจอยากเรียนรู้สูงสุด 3 อันดับคือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นร้อยละ 51.90 อาชีพหลักร้อยละ 25.32 และขนบธรรมเนียมประเพณีร้อยละ 13.92 นักท่องเที่ยวสนใจน้อยที่สุดคือเพื่อการพักผ่อนร้อยละ 1.27

ตารางที่ 11 แสดงเอกลักษณ์ที่นักท่องเที่ยวคิดว่าเป็นลักษณะเด่นของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอำเภอ
เกาะช้าง

ประเภท	n=475	ร้อยละ	อันดับ
1. ความเป็นมิตรของชุมชน	31	6.53	7
2. ลักษณะทางภูมิประเทศเด่น (ชายทะเล)	59	12.42	1
3. ลักษณะทางภูมิประเทศเด่น (ภูเขา)	33	6.95	5
4. ลักษณะทางภูมิประเทศเด่น (เกาะ)	50	10.53	2
5. ลักษณะทางภูมิประเทศเด่น (น้ำตก)	32	6.74	6
6. วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ (หมู่บ้านประมง)	44	9.26	3
7. วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ (สวนผลไม้)	26	5.47	9
8. อนุรักษ์สถานยุทธนาวิถีเกาะช้าง	19	4.00	10
9. อาชีพหลัก (ทำประมงน้ำเค็ม)	42	8.87	4
10. อาชีพหลัก (ทำสวน)	9	1.89	16
11. อาชีพหลัก (ค้าขาย)	14	2.95	13
12. อาชีพหลัก (เลี้ยงปลาในกระชัง)	3	0.63	21
13. อาชีพหลัก (รับจ้าง)	6	1.26	19
14. อาชีพหลัก (กสิกรรม)	4	0.84	20
15. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแปรรูปผลผลิตทางการประมง	27	5.68	8
16. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	15	3.16	12
17. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร	9	1.89	16
18. กิจกรรมการนั่งเรือชมเกาะดำน้ำดูปะการัง	19	4.00	10
19. กิจกรรมเที่ยวชมในชุมชน	13	2.74	14
20. เดินป่าเส้นทางชมธรรมชาติ	13	2.74	14
21. เที่ยวชมสวนผลไม้	7	1.47	18

จากตารางที่ 11 เอกลักษณ์ที่เป็นลักษณะเด่นของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจสูงสุด 3 อันดับคือ ลักษณะทางภูมิประเทศเด่นในด้านชายทะเลร้อยละ 12.42 ลักษณะทาง

ภูมิประเทศเด่นในด้านเกาะร้อยละ 10.53 และเด่นด้านหมู่บ้านประมงร้อยละ 9.26 ซึ่งมีความสอดคล้องกับอาชีพหลักของชาวชุมชนที่นักท่องเที่ยวรู้จักมากที่สุดคือการทำประมงน้ำเค็ม ร้อยละ 8.87 ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นักท่องเที่ยวรู้จักมากที่สุดคือการแปรรูปผลผลิตทางการประมง ร้อยละ 5.68 และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือการนั่งเรือชม เกาะร้อยละ 4.00

2. กลุ่มนักท่องเที่ยวของโฮมสเตย์อำเภออัมพวา

2.1 จากการตอบแบบสอบถาม ทำให้ทราบข้อมูลทั่วไปและความสนใจของกลุ่ม นักท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่อำเภออัมพวา ดังตารางที่ 12 ถึงตารางที่ 15 ดังนี้

ตารางที่ 12 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวที่อำเภออัมพวา ระหว่างเดือนพฤษภาคม-เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2549

ประเภท	n=96	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	42	43.75
หญิง	54	56.25
2. อายุ		
ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี	19	19.79
ช่วงอายุ 21-30 ปี	24	25.00
ช่วงอายุ 31-40 ปี	34	35.42
ช่วงอายุ 41-50 ปี	11	11.46
ช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป	8	8.33
3. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	33	34.38
ปริญญาตรี	55	57.29
ปริญญาโท	8	8.33
4. อาชีพ		
ข้าราชการ	15	15.62
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	6.25
พนักงานเอกชน	12	12.50

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ประเภท	n=96	ร้อยละ
ธุรกิจส่วนตัว	25	26.04
นักศึกษา	21	21.88
รับจ้าง	17	17.71
5. รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	10	10.42
5,001-10,000 บาท	35	36.46
10,001-15,000 บาท	31	32.29
15,001-20,000 บาท	14	14.58
มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	6	6.25
6. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เคยท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์		
เคย	66	68.75
ไม่เคย	30	31.25
7. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เคยพักที่โฮมสเตย์ซ้ำแห่งเดิม		
เคย	27	28.12
ไม่เคย	69	71.88
8. การเดินทางมาท่องเที่ยว		
รถส่วนบุคคล	69	71.88
รถนำเที่ยว	20	20.83
รถโดยสารสาธารณะ	7	7.29
9. ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว		
เดินทางคนเดียว	5	5.21
เดินทางกับครอบครัว	43	44.79
เดินทางกับเพื่อนร่วมงาน	35	36.46
เดินทางกับเพื่อนๆ	13	13.54
10. ความชัดเจนของเส้นทางในการเดินทางเข้าและออกจากแหล่งท่องเที่ยว		
ชัดเจนมาก เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย	71	73.96

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ประเภท	n=96	ร้อยละ
ชัดเจนน้อย เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ยาก	25	26.04

จากตารางที่ 12 นักท่องเที่ยวส่วนมากเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 56.25 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 43.75 และช่วงอายุที่ท่องเที่ยวมากที่สุดคือช่วงอายุ 31-40 ปีคิดเป็นร้อยละ 35.42 รองลงมาคือช่วงอายุ 21-30 ปีคิดเป็นร้อยละ 25.00 ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปีคิดเป็นร้อยละ 19.79 และช่วงอายุ 41-50 ปีคิดเป็นร้อยละ 11.46 ตามลำดับ ส่วนช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 8.33

การศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 57.29 รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 34.38 และปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 8.33 ตามลำดับ

อาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากที่สุดคืออาชีพธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 26.04 รองลงมาคืออาชีพนักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 21.88 อาชีพรับจ้างคิดเป็นร้อยละ 17.71 อาชีพข้าราชการคิดเป็นร้อยละ 15.62 อาชีพพนักงานเอกชนคิดเป็นร้อยละ 12.50 และอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 6.25 เป็นลำดับสุดท้าย

รายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากที่สุดคือ รายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 36.46 รองลงมาคือรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 32.29 ลำดับถัดไปคือรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 14.58 และรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 10.42 ลำดับสุดท้ายคือรายได้มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 6.25

นักท่องเที่ยวเคยท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ คิดเป็นร้อยละ 68.75 ไม่เคยท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ คิดเป็นร้อยละ 31.25 และมีนักท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 28.12 ที่เคยกลับมาพักซ้ำที่โฮมสเตย์แห่งเดิม

นักท่องเที่ยวส่วนมากเดินทางมาท่องเที่ยวโดยรถส่วนบุคคลคิดเป็นร้อยละ 71.88 รองลงมาคือรถนำเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 20.83 และรถโดยสารสาธารณะคิดเป็นร้อยละ 7.29 ตามลำดับ

การเดินทางของนักท่องเที่ยวส่วนมากเดินทางกับครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 44.79 รองลงมาคือเดินทางกับเพื่อนร่วมงานคิดเป็นร้อยละ 36.46 เดินทางกับเพื่อนๆคิดเป็นร้อยละ 13.54 และเดินทางคนเดียวคิดเป็นร้อยละ 5.21 เป็นลำดับสุดท้าย

ความชัดเจนของเส้นทางในการเดินทางเข้าและออกจากแหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวส่วนมากให้ความเห็นว่ามีความชัดเจนมาก เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายคิดเป็นร้อยละ 73.96 และชัดเจนน้อย เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ยากคิดเป็นร้อยละ 26.04

2.2 ข้อมูลชุดความสนใจของกลุ่มนักท่องเที่ยวแบบโสมสเคย์ที่อำเภออัมพวา นักท่องเที่ยวสามารถเลือกแสดงความสนใจได้มากกว่า 1 ข้อ ได้ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 13 แสดงความสนใจที่ทำให้เลือกมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวอำเภออัมพวา

ประเภท	n=126	ร้อยละ	อันดับ
1. เดินทางสะดวก	14	11.11	3
2. การส่งเสริมการตลาด	2	1.59	10
3. ค่าใช้จ่ายสมเหตุผล	11	8.73	5
4. ภูมิประเทศสวยงาม	13	10.32	4
5. ความเงียบสงบ	31	24.60	1
6. กิจกรรมระหว่างที่พักในโฮมสเตย์	11	8.73	5
7. ความปลอดภัย	7	5.56	7
8. บริการประทับใจ	5	3.97	8
9. วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น	29	23.02	2
10. เพื่อนแนะนำ	3	2.38	9

จากตารางที่ 13 ความสนใจที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวเลือกมาเที่ยวโฮมสเตย์สูงสุด 3 ลำดับคือ ความเงียบสงบร้อยละ 24.60 วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นร้อยละ 23.02 และเดินทางสะดวกร้อยละ 11.11 ความสนใจน้อยที่สุดที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวเลือกมาเที่ยวโฮมสเตย์คือ การส่งเสริมการตลาดร้อยละ 1.59

ตารางที่ 14 แสดงเอกลักษณ์ที่นักท่องเที่ยวที่อำเภออัมพวาสนใจอยากเรียนรู้

ประเภท	n=66	ร้อยละ	อันดับ
1. อาชีพหลัก	5	7.58	4
2. ศิลปวัฒนธรรม	13	19.70	2

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ประเภท	n=66	ร้อยละ	อันดับ
3. ขนบธรรมเนียมประเพณี	6	9.09	3
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	37	56.06	1
5. เพื่อการท่องเที่ยวพักผ่อน	5	7.58	4

จากตารางที่ 14 เอกลักษณะที่นักท่องเที่ยวสนใจอยากเรียนรู้สูงที่สุด 3 ลำดับคือภูมิปัญญาท้องถิ่นร้อยละ 56.06 ศิลปวัฒนธรรมร้อยละ 19.70 และขนบธรรมเนียมประเพณีร้อยละ 9.09 นักท่องเที่ยวสนใจน้อยที่สุดคือ อาชีพหลักและการท่องเที่ยวพักผ่อนร้อยละ 7.58

ตารางที่ 15 แสดงเอกลักษณะที่นักท่องเที่ยวคิดว่าเป็นลักษณะเด่นของแหล่งท่องเที่ยวอำเภออัมพวา

ประเภท	n=518	ร้อยละ	อันดับ
1. ความเป็นมิตรของชุมชน	23	4.44	10
2. ลักษณะทางภูมิประเทศเด่น (ที่ราบลุ่ม)	2	0.39	27
3. ลักษณะทางภูมิประเทศเด่น (แม่น้ำ, ลำคลอง)	53	10.23	1
4. วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ (บ้านสวนเรือนไทย)	37	7.14	7
5. วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ (ตลาดน้ำ)	37	7.14	7
6. วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ (วัดวาอาราม)	9	1.74	16
7. อนุสรณ์สถานอิน-จัน	8	1.54	17
8. วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ (สวนผลไม้)	13	2.51	13
9. วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ (ชุมชนโบราณ)	5	0.97	24
10. วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ (บ้านริมคลอง)	41	7.92	3
11. วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ (อุทยาน ร.2)	7	1.35	21
12. วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ (คอนหอยหลอด)	1	0.19	28
13. อาชีพหลัก (ทำประมงน้ำจืด)	6	1.16	22
14. อาชีพหลัก (ทำสวน)	46	8.88	2
15. อาชีพหลัก (ค้าขาย)	10	1.93	15
16. อาชีพหลัก (เลี้ยงปลาในกระชัง)	4	0.77	25

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ประเภท	n=518	ร้อยละ	อันดับ
17. อาชีพหลัก (รับจ้าง)	6	1.16	22
18. อาชีพหลัก (กสิกรรม)	8	1.54	17
19. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแปรรูปผลผลิตทางการ ประมง	8	1.54	17
20. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร	39	7.53	5
21. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร	16	3.09	11
22. กิจกรรมเที่ยวชมในชุมชน	12	2.32	14
23. ฝึกหัดทำขนมไทย	7	1.35	20
24. เที่ยวชมสวนผลไม้	14	2.7	12
25. ถ่องเรือชมธรรมชาติสองฝั่งแม่น้ำ	40	7.72	4
26. ชมหิ่งห้อย	38	7.34	6
27. ร่วมทำสวนกับเจ้าของบ้าน	4	0.77	25
28. ชมการทำน้ำตาลมะพร้าว	24	4.63	9

จากตารางที่ 15 เอกลักษณะที่เป็นลักษณะเด่นของแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้คือลักษณะทางภูมิประเทศเด่นในด้านสภาพธรรมชาติของแม่น้ำลำคลองร้อยละ 10.23 อาชีพหลักคือทำสวน ร้อยละ 8.88 และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นคือบ้านริมคลองร้อยละ 7.92 ซึ่งมีความสอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่นักท่องเที่ยวรู้จักมากที่สุด ร้อยละ 7.53 นักท่องเที่ยวสนใจกิจกรรมการล่องเรือชมธรรมชาติสองฝั่งแม่น้ำร้อยละ 7.72 และชมหิ่งห้อยร้อยละ 7.34

กลุ่มนักท่องเที่ยวโสมสเคย์ส่วนใหญ่ของนักท่องเที่ยวทั้งสองแห่ง เปรียบเทียบกันได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบกลุ่มนักท่องเที่ยวระหว่างกิ่งอำเภอเกาะช้างกับอำเภออัมพวา

กลุ่มนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่	กิ่งอำเภอเกาะช้าง		อำเภออัมพวา		ผล การศึกษา
	n=90	ร้อยละ	n=96	ร้อยละ	
1. เพศ					แตกต่าง
ชาย	48	53.33	42	43.75	
หญิง	42	46.67	54	56.25	
2. อายุ					แตกต่าง
ต่ำกว่า 20 ปี	0	0	19	19.79	
ช่วงอายุ 21-30 ปี	25	27.78	24	25.00	
ช่วงอายุ 31-40 ปี	27	30.00	34	35.42	
ช่วงอายุ 41-50 ปี	29	32.22	11	11.46	
ช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป	9	10.00	8	8.33	
3. การศึกษา					แตกต่าง
ต่ำกว่าปริญญาตรี	51	56.67	33	34.38	
ปริญญาตรี	37	41.11	55	57.29	
ปริญญาโท	2	2.22	8	8.33	
4. อาชีพ					แตกต่าง
ข้าราชการ	49	54.44	15	15.62	
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	6.67	6	6.25	
พนักงานเอกชน	6	6.67	12	12.50	
ธุรกิจส่วนตัว	8	8.89	25	26.04	
นักศึกษา	3	3.33	21	21.88	
รับจ้าง	18	20.00	17	17.71	
5. รายได้					ไม่แตกต่าง
ต่ำกว่า 5,000 บาท	16	17.78	10	10.42	
5,001-10,000 บาท	49	54.44	35	36.46	
10,001-15,000 บาท	13	14.44	31	32.29	
15,001-20,000 บาท	4	4.44	14	14.58	
มากกว่า 20,000 บาท	8	8.90	6	6.25	

ตารางที่ 16 (ต่อ)

กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วน ใหญ่	กิ่งอำเภอเกาะช้าง n=90	ร้อยละ	อำเภออัมพวา n=96	ร้อยละ	ผล การศึกษา แตกต่าง
6. ประสบการณ์ ท่องเที่ยวโฮมสเตย์					แตกต่าง
เคย	32	35.56	66	68.75	
ไม่เคย	58	64.44	30	31.25	
7. การพักค้างที่ โฮมสเตย์แห่งเดิม					ไม่แตกต่าง
เคย	12	13.33	27	28.12	
ไม่เคย	78	86.67	69	71.88	
8. การเดินทาง					แตกต่าง
รถส่วนบุคคล	10	11.11	69	71.88	
รถนำเที่ยว	73	81.11	20	20.83	
รถโดยสารสาธารณะ	7	7.78	7	7.29	
9. ลักษณะการเดินทาง					แตกต่าง
เดินทางคนเดียว	3	3.33	5	5.21	
เดินทางกับครอบครัว	8	8.89	43	44.79	
เดินทางกับเพื่อนร่วมงาน	79	87.78	35	36.46	
เดินทางกับเพื่อนๆ	0	0	13	13.54	
10. ความชัดเจนของ เส้นทาง					ไม่แตกต่าง
ชัดเจนมาก	71	78.89	71	73.96	
ชัดเจนน้อย	19	21.11	25	26.04	

จากตารางที่ 16 กลุ่มนักท่องเที่ยวของโฮมสเตย์ทั้งสองแห่งมีความแตกต่างกันในเรื่อง เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ เพราะกิ่งอำเภอเกาะช้าง นักท่องเที่ยวร้อยละ 64.44 เป็นเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปีร้อยละ 32.22 มีการศึกษาค่ำกว่าระดับปริญญาตรีร้อยละ 56.67 และมีอาชีพรับข้าราชการร้อยละ 54.44 ในขณะที่อำเภออัมพวา นักท่องเที่ยวร้อยละ 56.25 เป็นเพศหญิง

มีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปีร้อยละ 35.42 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 57.29 และมีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 26.04 แต่กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนมากของทั้งกิ่งอำเภอเกาะช้างและอัมเภอัมพวามีรายได้อยู่ในระดับ 5,001-10,000 บาทเท่ากันคือร้อยละ 54.44 และ ร้อยละ 36.46 ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวร้อยละ 64.44 ของโฮมสเตย์ที่กิ่งอำเภอเกาะช้างไม่เคยท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์มาก่อน แต่นักท่องเที่ยวร้อยละ 68.75 ของโฮมสเตย์ที่อำเภออัมพวาเคยท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์มาก่อน ซึ่งนักท่องเที่ยวที่เคยท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของกิ่งอำเภอเกาะช้างร้อยละ 13.33 และอำเภออัมพวาร้อยละ 28.12 เคยกลับมาพักซ้ำอีกครั้งที่โฮมสเตย์แห่งเดิม

การเดินทางและผู้ร่วมเดินทางของทั้งสองแห่งมีความแตกต่างกันคือโฮมสเตย์ที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง นักท่องเที่ยวร้อยละ 81.11 เดินทางโดยรถนำเที่ยวและเดินทางกับเพื่อนร่วมงานร้อยละ 87.78 ในขณะที่โฮมสเตย์ที่อำเภออัมพวา นักท่องเที่ยวร้อยละ 71.88 เดินทางโดยรถส่วนตัวและเดินทางกับครอบครัวร้อยละ 44.79

นักท่องเที่ยวทั้งสองแห่งเห็นว่าการเดินทางท่องเที่ยวมีความชัดเจนของการเดินทางคือชัดเจนมากเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย

จากสมมุติฐาน “นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวที่จัดโฮมสเตย์ทั้ง 2 แห่งน่าจะเป็นกลุ่มประชากรที่มีช่วงอายุระหว่าง 21 ปี - 30 ปีมากที่สุดและมีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา” ซึ่งจากการศึกษาทำให้ทราบความแตกต่างจากสมมุติฐานว่านักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ที่กิ่งอำเภอเกาะช้างส่วนมากมีช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี มีการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี และนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ที่อำเภออัมพวามีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปีแต่มีความสอดคล้องกับสมมุติฐานด้านระดับการศึกษาคือ ปริญญาตรี

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของโฮมสเตย์ทั้งสองแห่ง มีความสนใจเปรียบเทียบกันได้ดังนี้ ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความสนใจนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ระหว่างกิ่งอำเภอเกาะช้างกับอำเภออัมพวา

กลุ่มนักท่องเที่ยว	กิ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา	ผลการศึกษา
1. ความสนใจที่ทำให้เลือกมาเที่ยว	ภูมิประเทศสวยงาม	ความเจียบสงบ	แตกต่าง
2. ความสนใจอยากเรียนรู้	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ไม่แตกต่าง
3. เอกลักษณะที่เด่น	ความเป็นมิตร	ความเป็นมิตร	ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 17 (ต่อ)

กลุ่มนักท่องเที่ยว	กิ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา	ผลการศึกษา
4. ภูมิประเทศที่เด่น	ชายทะเล	แม่น้ำ, ลำคลอง	แตกต่าง
5. วัฒนธรรมที่เด่น	หมู่บ้านประมง	บ้านริมคลอง	แตกต่าง
6. อาชีพหลักที่เด่น	การทำประมงน้ำเค็ม	การทำสวน	แตกต่าง
7. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เด่น	การแปรรูปผลผลิตทางการประมง	การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	แตกต่าง
8. กิจกรรมที่ได้รับความนิยม	การนั่งเรือชมเกาะ	ล่องเรือชมธรรมชาติและวิถีชีวิตสองฝั่งแม่น้ำ	แตกต่าง

จากตารางที่ 17 นักท่องเที่ยวทั้งสองแห่งมีความความสนใจแตกต่างกัน ทั้งในด้านความสนใจที่ทำให้เลือกมาเที่ยว ด้านภูมิประเทศ วัฒนธรรม อาชีพหลัก ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมสูงสุดนั้นคือ กิ่งอำเภอเกาะช้างได้รับความสนใจในด้านภูมิประเทศที่สวยงาม ภูมิประเทศเด่นด้านชายทะเล วัฒนธรรมหมู่บ้านประมง อาชีพการทำประมงน้ำเค็ม การแปรรูปผลผลิตทางการประมงและกิจกรรมการนั่งเรือชมเกาะตามลำดับ ในขณะที่อำเภออัมพวาได้รับความสนใจในด้านความเงียบสงบ แม่น้ำ, ลำคลอง วัฒนธรรมเด่นบ้านริมคลอง อาชีพหลักคือการทำสวน การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและกิจกรรมการล่องเรือชมธรรมชาติและวิถีชีวิตสองฝั่งแม่น้ำแต่สิ่งที่น่าสนใจที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเหมือนกันทั้งสองแห่งคือ ความสนใจอยากเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความเป็นมิตรไมตรีของคนในชุมชน

จากสมมุติฐาน “เอกลักษณ์ของวิถีชีวิตของชุมชนทั้งที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด และอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม น่าจะเป็นปัจจัยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยว” ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ได้เพราะเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตของชุมชนทั้งที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดและอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาเที่ยว แต่ปัจจัยสำคัญที่สุด 5 อันดับแรกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวของกิ่งอำเภอเกาะช้างคือ ภูมิประเทศสวยงาม เดินทางสะดวก ค่าใช้จ่ายสมเหตุผล ความเงียบสงบ บริการประทับใจ โดยมีปัจจัยวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนท้องถิ่นอยู่ในลำดับที่ 7 ในขณะที่นักท่องเที่ยวของอำเภออัมพวาให้ความสำคัญกับปัจจัยวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนท้องถิ่นเป็นลำดับที่ 2 จากปัจจัยดึงดูดสำคัญที่สุด 5 อันดับแรก นั่นคือความเงียบสงบ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น เดินทางสะดวก ภูมิประเทศสวยงาม ค่าใช้จ่ายสมเหตุผลและกิจกรรมระหว่างที่พักในโฮมสเตย์

ลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของแหล่งท่องเที่ยว

หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แสดงความคิดเห็น โดยการเขียนบรรยาย และการสัมภาษณ์ดังนี้

1. ลักษณะเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

1.1 ลักษณะเด่นของกิ่งอำเภอเกาะช้าง มีทรัพยากรการท่องเที่ยวหลายชนิดสามารถพัฒนาเป็นจุดเด่นได้ อันได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์เนื่องจากมีเรื่องราวความเป็นมาที่น่าสนใจและมีเหตุการณ์สำคัญหลายเหตุการณ์ แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตเช่น การทำสวนผลไม้ สวนยางพารา สวนมะพร้าว การออกทะเลหาปลา รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเช่น เทียวชายหาด อาบแดด วัยน้ำทะเล การดำน้ำดูปะการังตามเกาะบริวารต่าง ๆ เพราะเกาะช้างมีเกาะบริวารมากถึง 52 เกาะหรือการเดินทางศึกษาธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์สามารถทำเป็นเส้นทางชมสวนสมุนไพร หรือสวนพฤกษศาสตร์ พันธุ์ไม้หายาก การดูนก เทียวชมน้ำตก เพราะบนเกาะมีน้ำตกที่สวยงามอีกหลายแห่ง การท่องเที่ยวบนเกาะช้างเหมาะในทุกฤดู เพราะในฤดูร้อนสามารถเที่ยวชมความสวยงามของทะเลในฤดูฝนสามารถเที่ยวชมน้ำตก ราคาอาหารและค่าที่พักไม่แพง

1.2 ลักษณะเด่นของอำเภออัมพวา มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนานมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีเนื้อเรื่องความสอดคล้องกับประวัติศาสตร์เช่น วัดจุฬามณี วัดอัมพวันเจติยาราม และวัดกุฎีจันทร์กุฎีทองเป็นต้น มีความโดดเด่นในการดำเนินวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ทั้งความงดงามทางวัฒนธรรมและประเพณีปฏิบัติแบบคนไทยภาคกลาง เช่น บ้านทรงไทย วิถีชีวิตชาวบ้านริมฝั่งคลอง อาชีพของคนในท้องถิ่น ตลาดน้ำในชุมชนเช่น ตลาดน้ำอัมพวาเป็นตลาดน้ำยามเย็นที่ขายเฉพาะวันศุกร์-วันอาทิตย์ และตลาดน้ำท่าคาซึ่งจะมีเฉพาะในวันขึ้นหรือแรม 2 ค่ำ 7 ค่ำ และ 12 ค่ำ การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเช่นมีการปลูกต้นลำพูเพิ่มเติมเพื่อให้หิ้งห้อยอยู่อาศัย ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้ชมเรือชมหิ้งห้อยในยามค่ำคืน

2. ลักษณะด้อยของแหล่งท่องเที่ยว

2.1 ลักษณะด้อยของแหล่งท่องเที่ยวเกาะช้างที่ควรปรับปรุง มีดังนี้

2.1.1 ควรมีการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค เช่นเรื่องการจัดเก็บขยะ การสร้างโรงงานกำจัดขยะและการจัดทำระบบบำบัดน้ำเสีย และการกักเก็บน้ำจืดไว้ใช้ในฤดูแล้ง

2.1.2 ควรมีการปรับปรุงถนนและไหล่ทางเพื่อความสะดวกในการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยว และควรมีจุดชมวิวยอดนิยมให้นักท่องเที่ยวจะได้มีจุดถ่ายภาพโดยที่ไม่กีดขวางการสัญจร

2.1.3 ป้ายโฆษณาบนเกาะช้างมีจำนวนมากเกินไป และการจัดวางป้ายโฆษณาไม่เป็นระเบียบ

2.1.4 ควรมีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะขึ้นมาบนเกาะช้าง เพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและเป็นการป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ป्लูกจิตสำนึกให้อยู่กับธรรมชาติแบบเรียนรู้

2.2 ลักษณะด้อยของแหล่งท่องเที่ยวอำเภออัมพวาที่ควรปรับปรุง มีดังนี้

2.2.1 ป้ายบอกทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวไม่ชัดเจนรวมถึงการจัดการระบบจราจรและแผนที่การเดินทาง

2.2.2 การประชาสัมพันธ์ยังคงมีน้อยเกินไป ทำให้นักท่องเที่ยวมองข้ามสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งไป

2.2.3 ระบบการจัดการท่องเที่ยว รูปแบบการให้บริการไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

2.2.4 ทักษะบุคลากรมีการปรับปรุงเพิ่มเติมและรูปแบบอาคารบางที่ขัดต่อเอกลักษณ์ของเรือนไทยในชุมชน

2.2.5 ที่จอดรถ และห้องน้ำสะอาดบริการนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ

2.2.6 ความไม่ซื่อสัตย์ของผู้ประกอบอาชีพบางคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การขายผลไม้ที่หน้าสวนคือ เลือกผลไม้คุณภาพดีให้นักท่องเที่ยวชิมแต่นำผลไม้ที่มีคุณภาพรองหรือคุณภาพไม่ดีขายให้แก่นักท่องเที่ยว หรือราคาและเวลาในการว่าจ้างเรือนำเที่ยวเหมาลำไม่เป็นไปตามที่ตกลงกันไว้ เป็นต้น

หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้แสดงความเห็นในลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของแหล่งท่องเที่ยว สรุปเปรียบเทียบกันได้ดังนี้

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของแหล่งท่องเที่ยวระหว่างกิ่งอำเภอเกาะช้างกับอำเภออัมพวา

	กิ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา
1. ลักษณะเด่นที่พัฒนาเพิ่มเติมได้	1. มีเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจและมีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์สำคัญหลายเหตุการณ์ 2. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์	1. มีเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ 2. มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีเนื้อเรื่องสอดคล้องกับประวัติศาสตร์ 3. มีความโดดเด่นในการดำเนินวิถี

ตารางที่ 18 (ต่อ)

	กิ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา
	กับวิถีชีวิต	ชีวิตแบบดั้งเดิม ทั้งความงดงามทาง
	3. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม	วัฒนธรรมและประเพณีปฏิบัติแบบ คนไทยภาคกลาง
		4. มีธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม
2. ลักษณะค้อยที่ ควรปรับปรุง	1. ควรมีการปรับปรุงถนนและไหล่ ทางเพื่อความสะดวกและปลอดภัย ในการเดินทาง	1. ป้ายบอกทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว ไม่ชัดเจนรวมถึงการจัดการระบบ จราจรและแผนที่การเดินทาง
	2. ป้ายโฆษณาจำนวนมากเกินไป และการจัดวางไม่เป็นระเบียบ	2. การประชาสัมพันธ์ยังคมีน้อย
	3. จำนวนนักท่องเที่ยวที่มากเกินไป จะทำให้การใช้ทรัพยากรเพิ่มมาก ขึ้น	3. ระบบการจัดการท่องเที่ยว รูปแบบการบริการยังไม่เป็น มาตรฐานเดียวกัน
	4. ไม่มีจุดชมวิวที่ชัดเจน	4. ทศนียภาพควรมีการปรับปรุง เพิ่มเติมและรูปแบบอาคารบางที่จัด
	5. ระบบสาธารณูปโภคบนเกาะช้าง ยังไม่สะดวก	ต่อเอกลักษณ์ของเรือนไทยใน ชุมชน
		5. ที่จอดรถและห้องน้ำสะอาด บริการนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ

จากตารางที่ 18 แหล่งท่องเที่ยวทั้งสองแห่งมีความโดดเด่นในด้านเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์เหมือนกันแต่เหตุการณ์ต่างกัน ได้แก่ กิ่งอำเภอเกาะช้างมีความสำคัญคือ รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสเกาะช้างถึง 12 ครั้งจากที่เสด็จเมืองตราดทั้ง 12 ครั้ง และที่อำเภออัมพวามีความสำคัญคือ ต้นสกุลวงศ์ราชินิกุลบางช้างอยู่ที่อัมพวา มีวัดที่มีความสำคัญเช่นวัดจุฬามณี หลังวัดเดิมเป็นนิวาสถานของคุณนาค (สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีพระบรมราชินีในรัชกาลที่ 1) และคุณบุญรอด (สมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินีพระบรมราชินีในรัชกาลที่ 2) เชื่อว่าบริเวณพระปรางค์ของวัดอัมพวันเจติยาราม เดิมเป็นเรือนที่คุณนาคใช้เป็นที่พักผ่อนคุณนิจ (พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2)

ทั้งสองแห่งมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งพบได้ทั้งความงามของวัฒนธรรมและประเพณีปฏิบัติ

ทั้งสองแห่งมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม แต่เกาะช้างได้เปรียบในด้านที่มีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลาย

ลักษณะด้อยของแหล่งท่องเที่ยวที่เกาะช้างคือการที่มีป้ายโฆษณาจำนวนมากเกินไป และการจัดวางไม่เป็นระเบียบทำให้ทัศนียภาพเสียไป ไม่มีจุดชมวิวยุคใหม่และความไม่สะดวกของระบบสาธารณูปโภค และลักษณะด้อยของแหล่งท่องเที่ยวที่อำเภออัมพวาคือ ป้ายบอกทางไม่ชัดเจนทำให้การเดินทางไม่สะดวก การประชาสัมพันธ์มีน้อย รูปแบบการบริการและมาตรฐานยังไม่ชัดเจน และควรปรับปรุงทัศนียภาพเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนเพื่อส่งเสริมหรือการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1. ปัญหาหรืออุปสรรคในแหล่งท่องเที่ยว

1.1 ปัญหาหรืออุปสรรคในแหล่งท่องเที่ยวของเกาะช้าง

1.1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวไม่สอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เมื่อนักท่องเที่ยวมีจำนวนมากการควบคุมดูแลอาจทำได้ไม่ทั่วถึง เป็นเหตุให้สูญเสียทรัพยากรเพิ่มขึ้น

1.1.2 ระบบสาธารณูปโภคในเรื่อง การคมนาคมไม่ค่อยสะดวก การเก็บกักน้ำจืดไว้ใช้ในฤดูแล้ง การจัดระบบบำบัดน้ำเสียและการกำจัดขยะ

1.1.3 เมื่อการท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับเรื่องธุรกิจ รูปแบบการท่องเที่ยวจะเปลี่ยนไป เพราะการเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติและวัฒนธรรมเมือง ทำให้วิถีชีวิตรูปแบบเดิมค่อยจางหายเพราะมีการปรับเปลี่ยนเพื่อความสะดวกสบายของนักท่องเที่ยว

1.1.4 การบริการมีมาตรฐานที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งอาจทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกไม่ประทับใจ

1.2 ปัญหาหรืออุปสรรคในแหล่งท่องเที่ยวของอำเภออัมพวา

1.2.1 การเข้าถึงโฮมสเตย์บางแห่งทำได้ยากเนื่องจากป้ายบอกทางไม่ชัดเจน

1.2.2 รูปแบบการดำเนินงาน การให้บริการยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

1.2.3 อุปสรรคด้านงบประมาณเพราะการปรับปรุงทัศนียภาพใช้งบประมาณสูง

1.2.4 ที่จอดรถ สถานที่ทิ้งขยะและห้องน้ำสาธารณะมีบริการไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

1.2.5 การขายสินค้าที่ไม่มีคุณภาพให้นักท่องเที่ยวทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของสถานที่ท่องเที่ยว

2. แนวทางการพัฒนาหรือส่งเสริมการท่องเที่ยวโฮมสเตย์

2.1 แนวทางการพัฒนาหรือส่งเสริมการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ของเกาะช้าง

2.1.1 ควรพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้ดีขึ้น ทำระบบการขนส่งสาธารณะให้ชัดเจนสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้รอบเกาะเพื่อจะได้ลดปริมาณการนำรถส่วนตัวขึ้นมาบนเกาะ การสร้างฝายกั้นน้ำ การจัดทำระบบบำบัดน้ำเสีย การกำจัดขยะและทำท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ให้มีมาตรฐาน

2.1.2 ประชาสัมพันธ์ พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่แต่เดิมให้น่าสนใจเพิ่มขึ้นและหากิจกรรมใหม่ ๆ เข้ามาเสริม เช่น การจัดเส้นทางเดินป่า การชมป่าชายเลน เป็นต้น

2.1.3 หน่วยงานภาครัฐบาลและภาคเอกชนควรร่วมมือกันในการจัดการท่องเที่ยว โดยหน่วยงานรัฐควรดูแลการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ให้มีการขึ้นทะเบียนที่ถูกต้องเพราะปัจจุบันคล้ายการประกอบธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งควรกำหนดราคา การบริการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อจะได้ควบคุมดูแลทั้งผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

2.1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างความรู้ความเข้าใจ ส่งเสริมการเรียนรู้รูปแบบของโฮมสเตย์ที่แท้จริงให้แก่คนในชุมชนและควรที่จะวางกรอบพร้อมลงทุนให้เพื่อความเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกัน

2.1.5 เน้นการสื่อความหมาย ให้ความรู้ความเข้าใจและปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและวิถีชีวิตของชุมชนแบบดั้งเดิมให้คงไว้ตลอดไป เพื่อที่คนทุกระดับสามารถเข้าถึงทรัพยากร ธรรมชาติที่สวยงาม

2.2 แนวทางการพัฒนาหรือส่งเสริมการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ของอำเภออัมพวา

2.2.1 ช่วยส่งเสริมประชาสัมพันธ์ด้านการตลาด เช่น จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ ช่วยทำโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์ในช่วงรายการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว แสวงหาช่องทางในการส่งเสริมการตลาดใหม่ ๆ เช่น การจัดทำเว็บไซต์ การร่วมงานส่งเสริมการขาย

2.2.2 ทำป้ายบอกทางและป้ายประชาสัมพันธ์การเดินทางเพิ่มขึ้น มีความชัดเจน เข้าใจง่าย

2.2.3 ควรกำหนดรูปแบบการให้บริการที่เน้นมาตรฐานและเชื่อมโยงเครือข่ายการให้บริการโดยมุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มมากกว่าการคำนึงถึงผลกำไร

2.2.4 โฮมสเตย์ควรเน้นเรื่องความสะอาด ควรดูแลเรื่องความสะอาดของห้องน้ำ และห้องนอนให้มีมาตรฐาน และควรมีการปรับปรุงทัศนียภาพโดยรอบให้มีความสวยงามสะอาดตา

2.2.5 ส่งเสริมการทำโฮมสเตย์ให้เป็นสินค้าขึ้นชื่อของท้องถิ่น โดยจัดกิจกรรม การส่งเสริมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวทางเรือ การนำวัฒนธรรมเก่าแก่กลับมาใช้เพื่อไม่ให้ วัฒนธรรมเลือนหายไปเช่น การลอยกระทงสาย เป็นต้น และให้มัคคุเทศก์ในท้องถิ่นเป็นคนนำ เทียวชมกิจกรรมต่าง ๆ

2.2.6 ช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติและอนุรักษ์บ้านเรือนไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์เด่นของ โฮมสเตย์ที่อำเภออัมพวา

ตารางที่ 19 ข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

	กิ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา
1. แนวทางการพัฒนาหรือส่งเสริมการท่องเที่ยวโฮมสเตย์	1. ควรพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้ดีขึ้น ทำระบบการขนส่งสาธารณะให้ชัดเจนสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้รอบเกาะ 2. ทำประชาสัมพันธ์ พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้น่าสนใจเพิ่มขึ้น 3. หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ควรร่วมมือกันในการจัดการท่องเที่ยว 4. สร้างความรู้ความเข้าใจของรูปแบบโฮมสเตย์ที่แท้จริงให้แก่คนในชุมชนและควรที่จะวางกรอบพร้อมลงทุนให้เพื่อความเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกัน 5. ให้ความรู้ความเข้าใจและปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและวิถีชีวิตของชุมชนแบบดั้งเดิม	1. ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ด้านการตลาด 2. ทำป้ายบอกทางและป้ายประชาสัมพันธ์การเดินทางให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย 3. กำหนดรูปแบบการบริการให้มีมาตรฐานเดียวกันและเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มมากกว่าการคำนึงถึงผลกำไร 4. โฮมสเตย์ควรเน้นดูแลความสะอาดของห้องน้ำและห้องนอนให้มีมาตรฐาน และควรมีการปรับปรุงทัศนียภาพโดยรอบให้มีความสวยงามสะอาดตา 5. ส่งเสริมการทำโฮมสเตย์ให้เป็นสินค้าขึ้นชื่อของท้องถิ่น 6. อนุรักษ์ธรรมชาติและวิถีชีวิตแบบไทย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เด่น

ตารางที่ 19 (ต่อ)

	กิ่งอำเภอเกาะช้าง	อำเภออัมพวา
	ให้คงไว้ตลอด	ของโฮมสเตย์ในอำเภออัมพวา
	6. จัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ให้มีมาตรฐาน	
2. ปัญหาหรืออุปสรรคในแหล่งท่องเที่ยว	1. จำนวนนักท่องเที่ยวไม่สมดุลกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการใช้ทรัพยากร 2. การท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับธุรกิจมาก จะทำให้รูปแบบการท่องเที่ยวจะเปลี่ยนไป 3. การบริการที่ไม่มีมาตรฐานอาจทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกไม่ประทับใจ	1. การเดินทางเข้าถึงโฮมสเตย์บางแหล่งทำได้ยากเนื่องจากป้ายบอกทางไม่ชัดเจน 2. รูปแบบการบริการยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน 3. ขาดงบประมาณที่จะนำมาปรับปรุงภูมิทัศน์ 4. ที่จอดรถ ที่ทิ้งขยะและห้องน้ำสะอาดมีบริการไม่เพียงพอ 5. การขายสินค้าที่ไม่มีคุณภาพให้นักท่องเที่ยว

จากตารางที่ 19 ข้อควรส่งเสริมพัฒนาที่โฮมสเตย์ทั้งสองแห่งควรได้รับเหมือนกันคือ การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว กำหนดรูปแบบการบริการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน การดูแลความสะอาดของที่พักและห้องน้ำ การปลูกจิตสำนึกให้มีความรักและหวงแหนธรรมชาติ อีกทั้งสร้างความเข้าใจของการจัดโฮมสเตย์ที่แท้จริง ข้อควรส่งเสริมที่กิ่งอำเภอเกาะช้างควรให้ความสำคัญคือการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับธุรกิจมากเกินไป มีผลทำให้รูปแบบการท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้ดีขึ้นและทำระบบการขนส่งสาธารณะให้ชัดเจน และหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกันในการจัดการท่องเที่ยว แต่ข้อควรส่งเสริมที่อำเภออัมพวาควรให้ความสำคัญคือ การจัดทำป้ายบอกทางให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามและการขายสินค้าที่มีคุณภาพ